

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI FINANSÓW PUBLICZNYCH (NR 313)

z dnia 29 czerwca 2022 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Finansów Publicznych (nr 313)

29 czerwca 2022 r.

Komisja Finansów Publicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Andrzeja Kosztowniaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– opinie komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk nr 2306):

1. Opinia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o:

- a) części budżetowej 14 – Rzecznik Praw Dziecka;
- b) części budżetowej 31 – Praca;
- c) części budżetowej 44 – Zabezpieczenie społeczne;
- d) części budżetowej 63 – Rodzina;
- e) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 15, 18, 25, 27, 30, 33, 34, 35, 38, 39, 53, 58 i 69;
- f) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
 - 852 – Pomoc społeczna,
 - 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej,
 - 855 – Rodzina;
- g) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
- h) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
- i) państwowych funduszach celowych:
 - Funduszu Pracy,
 - Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
 - Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- j) części budżetowej 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych;
- k) części budżetowej 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- l) państwowych funduszach celowych:
 - Funduszu Emerytalno-Rentowym,
 - Funduszu Prewencji i Rehabilitacji,
 - Funduszu Administracyjnym;
- m) części budżetowej 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- n) państwowych funduszach celowych:
 - Funduszu Emerytur Pomostowych,
 - Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - Funduszu Solidarnościowym;
- o) państwowej osobie prawnej – Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych;

2. Opinia Komisji Zdrowia o:

- a) części budżetowej 46 – Zdrowie;
- b) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 64 i 65;
- c) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działu 851 – Ochrona zdrowia;
- d) zadaniach z zakresu administracji rządowej i innych zadaniach zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów;
- e) dotacjach podmiotowych;
- f) programach wieloletnich w układzie zadaniowym;
- g) instytucji gospodarki budżetowej – Profilaktycznym Domu Zdrowia w Juracie;
- h) państwowych funduszach celowych:
 - Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych,
 - Funduszu Medycznym;
- i) państwowych osobach prawnych:
 - Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji,
 - Agencja Badań Medycznych;
- j) części budżetowej 66 – Rzecznik Praw Pacjenta.

W posiedzeniu udział wzięli: **Maciej Miłkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia, **Mikołaj Pawlak** Rzecznik Praw Dziecka, **Paweł Jaroszek** członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, **Monika Rzepecka** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, **Jarosław Fiks** dyrektor generalny Biura Rzecznika Praw Pacjenta, **Marzanna Lipińska** p.o. wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli, **Dariusz Rogowski** p.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli, **Anna Wojcieszekiewicz** p.o. wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Paulina Gontarz** i **Bogdan Wojtów** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Olga Olkowska** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Szanowni państwo, dostałem informację o tym, że mamy kworum.

Otwieram posiedzenie Komisji Finansów Publicznych, stwierdzając jego kworum. Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. z druku nr 2306. Mamy dwie opinie – opinia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz opinia Komisji Zdrowia. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Wobec niezgłoszenia wniosku do porządku dziennego stwierdzam jego przyjęcie.

Proszę państwa, zanim przejdziemy do realizacji porządku dziennego, pozwolę sobie na dzisiejszym posiedzeniu Komisji przywitać następujących gości. Witam serdecznie Rzecznika Praw Dziecka pana Mikołaja Pawlaka. Dzień dobry, Witam serdecznie. Witam gorąco pana ministra Sebastiana Skużę, który na chwilę wyszedł. Nie wiem, czy wróci. Zobaczymy, ale mamy nadzieję, że do nas wróci. Witamy przedstawicieli Ministerstwa Finansów. Witam gorąco pana Macieja Miłkowskiego podsekretarza stanu w Ministerstwie Zdrowia. Dzień dobry panie ministrze. Witam pana Pawła Jaroszka, członka zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wraz ze współpracownikami. Dzień dobry panie prezesie. Witam gorąco panią Monikę Rzepecką zastępcę prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Dzień dobry pani prezes. Witam pana Jarosława Fiksa gene-

ralnego dyrektora Biura Rzecznika Praw Pacjenta. Witam wszystkich państwa bardzo serdecznie. Na liście – tak, jak zwykle to mówię – mamy kilkadziesiąt osób, które mogą być z państwem, więc nisko się państwu kłaniamy. Witamy serdecznie na posiedzeniu Komisji. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego.

Kontynuujemy rozpatrzenie wykonania budżetu w częściach należących do właściwości innych komisji sejmowych. Posłowie, członkowie Komisji Finansów Publicznych, otrzymali informacje o wykonaniu budżetu przygotowane przez dysponentów części budżetowych, informacje Najwyższej Izby Kontroli o wynikach kontroli wykonania budżetu w tych częściach budżetowych, a także opracowania Biura Analiz Sejmowych. Jednocześnie informuję, że wszystkie materiały są dostępne w wersji elektronicznej na państwa iPadach. Rozpatrywanie opinii komisji sejmowych o sprawozdaniu z wykonania budżetu będzie odbywało się w następującym porządku: wystąpienie posła referenta komisji branżowej, a następnie wystąpienie posła koreferującego ze strony Komisji Finansów Publicznych, wystąpienie przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli, następnie pytania posłów, odpowiedzi przedstawicieli poszczególnych dysponentów części budżetowych oraz dyskusja.

Przystępujemy do rozpatrzenia opinii Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Proszę przedstawiciela komisji panią poseł Teresę Wargocką o zaprezentowanie opinii Komisji. Bardzo proszę, pani poseł.

Posel Teresa Wargocka (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przedstawiam opinię nr 8 Komisji Polityki Społecznej i Rodziny dla Komisji Finansów Publicznych uchwaloną na posiedzeniu w dniu 21 czerwca bieżącego roku.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny na posiedzeniu 21 czerwca 2022 r. rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk 2306) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli (druk 2347) w następujących zakresach: część budżetowa 14 – Rzecznik Praw Dziecka, część budżetowa 31 – Praca, część budżetowa 44 – Zabezpieczenie Społeczne, część budżetowa 54 – Urząd do spraw kombatantów i osób represjonowanych, część budżetowa 63 – Rodzina, część budżetowa 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, część budżetowa 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, rezerwy celowe w części budżetowej 83, część budżetowa 85 – budżety wojewodów oraz państwowe fundusze celowe, Fundusz Pracy fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, PFRON, Fundusz Emerytur Pomostowych, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Emerytalno-Rentowy, Fundusz Prewencji i Rehabilitacji, Fundusz Administracyjny.

Komisja rozpatrzyła też sprawozdanie państwowej osoby prawnej Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz środków pochodzących z Unii Europejskiej w zakresie działania Komisji. Po dogłębnej analizie przedłożonych sprawozdań z realizacji planów finansowych przez dysponentów poszczególnych części budżetowych, wysłuchania opinii ekspertów oraz zapoznania się z analizami Najwyższej Izby Kontroli Komisja Polityki Społecznej i Rodziny pozytywnie opiniuje wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w zakresie tych części budżetowych, które są właściwe dla Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, pani poseł. Proszę o przedstawienie koreferatu ze strony Komisji Finansów Publicznych przez pana przewodniczącego Tadeusza Cymańskiego.

Posel Tadeusz Cymański (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni goście, miałem przyjemność brać udział w Komisji, do której odwołała się przed chwilą pani poseł, i słuchałem dyskusji. Dyskusja, również wypowiedzi ekspertów oraz opinia Najwyższej Izby Kontroli i Biura Analiz Sejmowych utwierdziły mnie w przekonaniu, że możemy mówić o bardzo pozytywnej pracy wszystkich tu zainteresowanych. To jest 15 pozycji. Trudno obecnie omawiać je po kolei, tym bardziej, że są to bardzo dobre opinie. Uchybienia czy błędy w niczym nie przekreślają ogromnej pracy, która była prowadzona przez cały rok. To trzeba sprawiedliwie powie-

dzieć i oddać – roku, który był bardzo skomplikowany i trudny. Za to chciałbym podziękować.

W swoim koreferacie, tradycyjnie już – w pewnym sensie wybiórczo – odnoszę się do tych kwestii, których ciężar i szczególny charakter moim zdaniem dają podstawę, żeby się na nich troszeczkę chociaż na moment zatrzymać. Zawsze to robię i w tym roku nie będzie inaczej. Chodzi mi o sytuację dotyczącą ubezpieczeń społecznych, w tym przypadku ZUS-u, Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ocenę makro i o przyszłość. Chcę powiedzieć, że ocena tego funduszu w tym roku była bardzo dobra. Jednym z istotnych parametrów był stopień i wskaźnik pokrycia wydatków Funduszu przez składki. To jest bardzo ważne i godne podkreślenia. Ten wskaźnik wynosił 81,7%. i był najwyższy w dwudziestoleciu. Lubimy rekordy, lubimy coś wyjątkowego, ale może też zastanawiać, że w trudnym czasie osiągnięto takie parametry. To jest dobra wróżba. Nie po to, żeby się nią zachłystywać i spoczywać na laurach, ale żeby też wyraźnie mieć świadomość, że język, który się pojawia w walce politycznej o katastrofizm, jednak tutaj musi troszeczkę uwzględnić te informacje. Również bardzo wysoki, znakomity, można powiedzieć, wskaźnik ściągłości przypisu do realizacji składek dotyczących ZUS-u. W tym momencie na moment zawieszę głos i poproszę też o odniesienie się, czy jest analizowana kwestia, która jest wykorzystywana, ale też jest obiektywnie istotnym tematem i problemem od lat. Chodzi mi o system i sposób ustalania składki na ZUS.

Czytamy w najbardziej poczytnych programach, audycjach. Wiadomo, że drobni przedsiębiorcy, mali przedsiębiorcy mają bardzo trudny czas, a składka idzie w górę, bo jest ona obliczana według prognozowanego poziomu średniej płacy w przyszłym roku. Zdaniem ekspertów i innych jest temat, żeby się zastanowić, czy nie przyjąć jednak mniej efektywnego z punktu widzenia dochodów dla FUS-u, ale lżejszego z punktu widzenia przedsiębiorców. 187 zł – tyle ma wzrosnąć według tych pierwotnych założeń. To tak na marginesie, ale to, żeby nie rozwijać ponad miarę dyskusji, sygnalizuję i proszę o odniesienie się.

Również bardzo dobry wskaźnik PKB. To jest pewien parametr – jak się ma ten cały system zabezpieczeń do PKB. Często w walce politycznej epatujemy zadłużeniem, długi, wszystko, ale jednak jest logicznym, rozsądnym, elementarnym, można powiedzieć, odniesienie pewnych parametrów i wielkości do poziomu PKB. To jest ewidentne, elementarne, podstawowe myślenie. Nie jakie mam długi i obciążenia, tylko jak to się ma do moich dochodów i do mojego majątku, do sytuacji.

W ogóle to jest temat szerszy, ale na Komisji Finansów Publicznych to wraca jak bumerang, czemu się nie należy specjalnie dziwić. Spytałbym też obecnego pana prezesa, jakie są prognozy, plany. Nie możemy też odrywać się od bieżących dyskusji, sporów. Sytuacja w ZUS-ie, jeżeli chodzi o sytuację wynagrodzeń, ponieważ stan pogotowia, porozumienie chwilowe, przejściowe, ale temat myślę, że jest istotny. Mówimy co roku o tej armii, nie mam w tej chwili aktualnych danych na ten moment, ile tysięcy ludzi pracuje, ale w różny sposób. W tamtym roku mieliśmy chwilowe wzmocnienie, ale to było jednorazowe, bez konsekwencji czy bez efektów długotrwałych. Lepsza mała podwyżka niż duża premia. To jasne, prawda? To też trzeba tutaj powiedzieć.

I drugim tematem... Nie chciałbym tutaj nikogo dotknąć, ale mamy tutaj twarde dane. Mówię o Funduszu Solidarnościowym. Pomimo wysiłków – nie tylko moich – żeby zwłaszcza adresować to do koleżanek, kolegów z opozycji, żeby tłumaczyć i wyjaśniać i udowadniać, że ani jedna złotówka z daniny solidarnościowej nie idzie gdzie indziej niż tylko do niepełnosprawnych, z upodobaniem jest ta propaganda uprawiana – że pieniądze niepełnosprawnych idą na inne cele. Jeszcze raz tutaj przypomnę, bo tu są twarde dane. Proszę sprawdzić. A jak ktoś uważa inaczej, to niech wstanie i powie, że to jest nieprawda.

Otóż historia jest w jednym z materiałów. Mamy ich bardzo dużo. To prawda, Fundusz Solidarnościowy powstał w 2019 r. i tak brzmiał. Był ograniczony do daniny solidarnościowej. To było jasne, czytelne i proste. Zmiany, które nastąpiły w międzyczasie, mogą być dezorientujące, ponieważ zmieniła się funkcja tego funduszu, pomijając zmianę

nazwy. Nazywa się Funduszem Solidarnościowym i został rozszerzony o wsparcie emerytów, rencistów i innych wydatków. Nie ma dziś tej sytuacji.

Teraz twarde dane, żeby to co mówię poprzeć liczbami, bo my ludzie mamy skłonność, żeby czasami mijać się z prawdą albo – jak to powiedział Churchill – w nasze wypowiedzi wkradają się interpretacyjne nieścisłości. Ale tu są twarde dane. To też są interesujące dane, które dają asumpt do rozważań na temat ciężarów, wychodzenia z inflacji, bo wszystkich dotyczy inflacja, ale nie wszyscy jednakowo cierpią.

To jest pytanie do rządzących, ale również do opozycji, żeby w dyskusji brać to pod uwagę, że jeżeli mamy osłaniać, to najsłabszych, a nie najsilniejszych. To jest jasne. Ten fundusz, danina solidarnościowa w ubiegłym roku, proszę państwa, wyniosła 2 640 000 tys. zł, to jest 4% od dochodów obywateli ponad milion. W ubiegłym roku wyniosła bagatela 1 757 000 tys. zł. To jest ogromna dynamika. Ona pokazuje zjawisko, które jest bardzo ważne również dla uczestników, obserwatorów w publicznej dyskusji, że w warunkach COVID-u, w warunkach inflacji, w warunkach kryzysu, w warunkach wojny na wschodzie i innych, jednak dziwna rzecz, ale rozkłada się w ten sposób to, że dochody decyla głównego, czyli najsilniejszych finansowo obywateli, rosną, natomiast najsłabszych spadają. To zjawisko jest obserwowalne w samorządzie. To też jest pewna informacja. To jest wzrost tej daniny solidarnościowej o 50%, o połowę. To chyba nie wymaga komentarza. Każdy, kto – a wszyscy w Komisji Finansów mieli piątki albo w najgorszym przypadku czwórki z matematyki, z arytmetyki, statystyki, ekonometrii – wie, o czym mówimy. Jeszcze na koniec, żeby powiedzieć, że właśnie wydatki...

Już podaję. Jedna pozycja. Tylko jedna pozycja z Funduszu Solidarnościowego może dużo powiedzieć. W ramach tego funduszu na świadczenia uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji wydano skierowano 3 388 000 tys. zł. Nie będę rozwijał i przesadzał. To zadaje kłam tezie, że danina idzie gdzie indziej. Do daniny musimy dużo dodać. Do tego dochodzi ocena w ogóle wydatków na osoby niepełnosprawne. Jeszcze powiem szczerze, dużo brakuje. Jeszcze jest bardzo wiele adresów i wydatków, które powinny być. Mamy świadomość, że jeszcze jest wiele problemów. Są te problemy i trzeba jeszcze więcej pieniędzy. Ale przez ostatnie 7 lat podwojono, co można sprawdzić. Odwołuję się do liczb i do sprawdzenia.

To są te dwa tematy, które chciałem w jakimś sensie podkreślić. Dobrze, widząc zaniepokojone twarze osób niemogących się doczekać następnego punktu, czyli zdrowia, ze zwykłej grzeczności ograniczę swoją wypowiedź, apelując i prosząc Wysoką Komisję, aby pozytywnie zaopiniowała ten zakres tematów, które najpierw pani poseł Wargocka, a następnie ja próbowaliśmy tutaj w skrócie zaprezentować wszystkim osobom. Panie przewodniczący, dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli o przedstawienie wyników kontroli wykonania budżetu. Bardzo proszę.

P.o. dyrektor Departamentu Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Rogowski:

Szanowny panie przewodniczący, szanowna Komisjo, dziękuję za udzielenie głosu. Tytułem wstępu może powiem ogólnie, że NIK w kwestii wykonania budżetu państwa przez jego dysponentów stosowała ocenę pozytywną i negatywną. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla oceny negatywnej NIK stosowała wówczas ocenę w formie opisowej. Kontrola dochodów budżetowych została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym RB 27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku poprzedniego. Wykonanie budżetu w czterech częściach i pięciu funduszach celowych oceniliśmy pozytywnie. W części 14 – Rzecznik Praw Dziecka zastosowano ocenę w formie opisowej.

Teraz, zachowując kolejność ustaloną w porządku posiedzenia, uprzejmie informuję, co następuje. Część 14 – Rzecznik Praw Dziecka. Prawidłowo realizowano dochody, a wydatki zostały poniesione na cele służące realizacji zadań Rzecznika. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na: dokonywaniu płatności za usługę

przed terminem jej realizacji i wcześniej niż wynikało to z postanowień zawartej umowy; podjęciu w dwóch przypadkach decyzji o wyłączeniu stosowania wewnętrznych procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych, pomimo braku faktycznych przesłanek do dokonania takiego wyłączenia oraz braku na 18 umowach na łączną kwotę 1960 tys. zł akceptacji głównego księgowego lub osoby zastępującej głównego księgowego.

W ocenie NIK stwierdzone nieprawidłowości wskazują na niewystarczający nadzór i kontrolę dysponenta części 14 budżetu państwa nad całością gospodarki finansowej. Objęte kontrolą sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Pozytywnie oceniliśmy wykonanie budżetu państwa w części 31 – Praca. NIK nie stwierdziła istotnych przypadków naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi oraz w zakresie wydatkowania budżetu środków europejskich. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie organizację przejęcia części 31 przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w trakcie roku budżetowego. Stwierdzono jednak, że brak precyzyjnych procedur dotyczących przenoszenia części budżetowych pomiędzy ministerstwami powoduje konieczność podejmowania działań doraźnych, co może skutkować dezorganizacją pracy. Nie została na przykład dokończona procedura przekazywania składników majątkowych z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej do Ministerstwa Rozwoju Pracy i Technologii w związku ze zmianami w strukturze Rady Ministrów wprowadzonymi w 2020 r., a w konsekwencji opóźnia się procedura przekazywania ich z powrotem z Ministerstwa Rozwoju i Technologii do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na ryzyko niedostatecznej kontroli nad własnymi składnikami majątku przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

Pozytywnie oceniliśmy również wykonanie budżetu w części 44 – Zabezpieczenie społeczne. W przypadku kwoty 1714 tys. zł stwierdzono, że została ona wydatkowana w sposób niegospodarny. Wiązało się to ze zbyt późno podpisaniem umowy na świadczenie usługi związanej z zakupem przestrzeni reklamowej na zewnętrznych nośnikach na potrzeby kampanii informacyjnych ministerstwa oraz zbyt krótkiego okresu jej realizacji, co przy przyjętym sposobie kalkulacji wynagrodzenia dla wykonawcy było niekorzystne dla ministerstwa. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała jednak istotnego wpływu na ocenę wykonania budżetu części 44. NIK pozytywnie zaopiniowała prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań przez dysponenta części 44.

Przechodząc do części 63 – Rodzina, to zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. część ta nie podlegała kontroli NIK.

W zakresie części 83. Rezerwy celowe w pozycjach 15, 18, 25, 27, 30, 33, 34, 35, 38, 39, 53, 58 i 69 w objętych kontrolą rezerwach celowych nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. W przypadku rezerwy celowej – pozycja 18 – środki na realizację rządowego programu Dobry Start – całość środków, to jest 50 000 tys. zł, nie została wykorzystana na cele określone w ustawie budżetowej. Dokonano blokady części tych środków w grudniu 2021 r. i wykorzystano je do utworzenia nowej rezerwy celowej przeznaczonej na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Przechodząc następnie do części 85 – budżety wojewodów. Dział 852 – Pomoc społeczna. Zrealizowane w 2021 r. dochody w dziale pomoc społeczna w wysokości ponad 32 000 tys. zł stanowiły 1,1% dochodów ogółem budżetów wojewodów. Były one wyższe od dochodów planowanych o 71,3% oraz wyższe od dochodów osiągniętych w 2020 r. o 3,4%. W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. badaniem szczegółowym objęte były działania windykacyjne na rzecz odzyskania zaległych dochodów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Szczegółowa analiza wydatków w zakresie działu pomoc społeczna nie wykazała istotnych nieprawidłowości.

Dział 853, część 85 – budżety wojewodów, czyli pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Zrealizowane w 2021 r. dochody w tym dziale w wysokości 42 000 tys. zł stanowiły 1,4% dochodów ogółem budżetu wojewodów. Były one wyższe od dochodów planowanych o ponad 44% oraz od dochodów zrealizowanych w 2020 r. – o 24,8%.

W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. dochody nie były szczegółowo kontrolowane u wojewodów, natomiast szczegółowym badaniem, podobnie jak w dziale

852, objęte były działania windykacyjne na rzecz odzyskania zaległych dochodów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. Wydatki w kwocie 249 000 tys. zł, łącznie z wydatkami niewygasającymi, stanowiły 0,3% wydatków ogółem w budżetach wojewodów. Były one niższe od planu po zmianach o 1,7%, ale wyższe od wydatków poniesionych w 2020 r. o 7,2%. W kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r. nie przeprowadzono szczegółowej analizy wydatków wojewodów w zakresie tego działu.

Ostatni dział w części budżetu wojewodów. Dział 855 – Rodzina. W 2021 r. dochody wojewodów w tym dziale stanowiły 15,3% dochodów ogółem wykonanych w budżetach wojewodów. W porównaniu do wykonania w 2020 r. udział ten był o 3,6 punktu procentowego niższy. Zaległości na koniec 2021 r. przewyższały 27-krotnie dochody zrealizowane w 2021 r. Dotyczyły one głównie niewyegzekwowanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Skuteczność działań egzekucyjnych podejmowanych w stosunku do należności z wyżej wymienionego tytułu, podobnie jak w 2020 r., kształtowała się na niskim poziomie. Przyczyną nieskutecznej egzekucji tych należności były trudności w określaniu miejsca zamieszkania dłużnika, pobyt dłużnika w zakładzie karnym, niepodejmowanie zatrudnienia, niskie dochody lub długotrwałe bezrobocie. Wydatki wojewodów w tym dziale stanowiły 68,8% zrealizowanych wydatków ogółem w budżetach wojewodów. W 2021 r. wydatki budżetu środków europejskich nie wystąpiły w dziale Rodzina.

Największe zmniejszenie wydatków w ramach omawianego działu w 2021 r., to jest o 1 390 000 tys. zł w stosunku do 2020 r., nastąpiło w związku ze wskazaniem od 1 lipca 2021 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako organu przyznającego i wypłacającego świadczenie „Dobry Start” w miejsce gminnych i powiatowych organów realizujących dotychczas to świadczenie.

Przechodząc do państwowych funduszy celowych, pozytywnie oceniliśmy wykonanie planu finansowego Funduszu Pracy. Prawidłowo realizowano przychody oraz zadania Funduszu określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły organizacji naboru na realizację projektów pilotażowych pod nazwą „Nowe spojrzenie, nowe możliwości”. Jednak nie miały one istotnego wpływu na ocenę wykonania planu finansowego tego funduszu. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrola NIK nie obejmowała wykonania planu finansowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

NIK oceniła pozytywnie wykonanie w 2021 r. planu finansowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Prawidłowo realizowano zadania ustawowe i osiągnięto cele prowadzonej działalności. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych, a stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości nie miały wpływu na ocenę wykonania planu finansowego.

Część 54 – Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w tej części. Nie stwierdzono przypadków naruszenia zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdzono również niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Poniesione wydatki służyły realizacji celów przewidzianych w planie działalności. Szef urzędu prawidłowo sprawował nadzór nad realizacją budżetu. NIK zaopiniowała pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2021 r.

Przechodząc do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w części 73 – Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz planów finansowych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Funduszu Emerytur Pomostowych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako państwowej osoby prawnej. W przypadku Funduszu Emerytur Pomostowych, NIK zwraca uwagę, analogicznie zresztą jak w latach poprzednich, na nieuzyskanie wystarczających przychodów ze składek na pokrycie bieżących wydatków. Wpływy ze składek pokrywały jedynie 22,5% wypłat emerytur pomostowych. Natomiast pozostała kwota została sfinansowana z dotacji budżetu państwa, która w 2021 r. wynosiła 1 202 000 tys. zł.

W przypadku ZUS państwowej osoby prawnej, NIK zwraca uwagę na potrzebę zintensyfikowania działań związanych z przenoszeniem obsługi świadczeń z systemów

informatycznych EMIR-SEKS i Rentier- Manager, czyli tak zwanych systemów ZETO, wspomagających przyznawanie i wypłatę świadczeń emerytalno-rentowych do Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS.

Przechodząc do planu finansowego Funduszu Solidarnościowego, uprzejmie informuję, że Najwyższa Izba Kontroli również oceniła pozytywnie jego wykonanie w 2021 r. Koszty ponoszono z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. Nie stwierdzono niegospodarności i niecelowego wydatkowania środków. NIK zwraca jednak uwagę, że w 2021 r. przychody bez wpłat z budżetu i dotacji wynosiły 20 56 708 tys. zł, co pokrywało ok. 66% kosztów poniesionych na zadania realizowane przez Fundusz. W 2021 r. oprócz wypłaty tzw. trzynastych emerytur ze środków Funduszu wypłacono również tzw. czternaste emerytury, co spowodowało wzrost kosztów z tego tytułu prawie o 94%. Dodatkowe roczne świadczenie pieniężne dla emerytów i rencistów w 2021 r. wynosiło łącznie 22 188 108 tys. zł i stanowiło prawie 73% kosztów ogółem funduszu. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, mimo że działania te miały umocowanie w regulacjach ustawowych, to finansowanie tych zadań za pośrednictwem Funduszu wpisuje się w tendencje do wydatkowania środków poza budżetem, co wpływa na ograniczenie przejrzystości stanu finansów publicznych.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w mojej wypowiedzi pominąłem część 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i trzech funduszy celowych: Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz Funduszu Administracyjnego, bowiem za pozwoleniem pana przewodniczącego głos przekażę przedstawicielom Najwyższej Izby Kontroli z Departamentu Rolnictwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję i bardzo proszę o zabranie głosu.

P.o. wicedyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli Marzanna Lipińska:

Bardzo dziękuję. Marzanna Lipińska. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, zgodnie z założeniami kontroli wykonania budżetu państwa w 2021 r., kontrolą objęto realizacją wydatków budżetu części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wykonanie planów finansowych trzech państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest prezes KRUS, to jest Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Prewencji i Rehabilitacji oraz Funduszu Administracyjnego. Kontrolą objęto również sprawozdania, sporządzanie sprawozdań budżetowych i sprawozdań z operacji finansowych rocznych i za czwarty kwartał 2021 r. dotyczących części 72 – KRUS oraz państwowych funduszy celowych, a także planowanie i sprawozdawczość rzeczowo finansową w KRUS. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu RB-27 z wykonania planu dochodów budżetowych 2021 r. z wynikami 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części 72 – Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zrealizowana w 2021 r. W części 72 – KRUS dochody wyniosły 208,5 tys. zł i były ponad stukrotnie wyższe od planu ustalonego w ustawie budżetowej na 2021 r. – 2 tys. zł – oraz ponad siedmiokrotnie wyższe od dochodów uzyskanych w 2020 r., to jest 28,4 tys. zł. Głównym źródłem dochodów w części 72 – KRUS były dochody w kwocie 205 tys. zł uzyskane z tytułu zwrotu ujawniamy w 2021 nadpłat zasiłków opiekuńczych i zasiłków z tytułu objęcia kwarantanną. Zrealizowane wydatki budżetu państwa wyniosły 18 700 000 tys. zł, to jest 2% planu po zmianach.

Nie stwierdzono nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków celowych, przekazywaniu i rozliczaniu dotacji dla Funduszu Emerytalno-Rentowego, blokowaniu planowanych wydatków. Wniosek po kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 72 – KRUS został zrealizowany. KRUS podjęła skuteczne działania w celu niedopuszczenia do przekroczenia planowanych wydatków budżetowych w 2021 r. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie w 2021 r. planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Zrealizowane w 2021 r. przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego

bez refundacji kosztów wypłaty świadczeń zabiegowych i innych transferów wyniosły 20 100 000 tys. zł, a koszty – 20 000 000 tys. zł. Zrealizowane w 2021 r. przychody Funduszu Administracyjnego wyniosły 773 000 tys. zł, a koszty 766 600 tys. zł. Zrealizowane w 2021 przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji wyniosły 44 100 tys. zł, a koszty – 41 400 tys. zł. Zmian planów finansowych funduszy dokonywano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Koszty funduszy przeznaczono na zadania ustawowe, zgodnie z przepisami prawa, celowo i gospodarnie.

Centrala ZUS prawidłowo prowadziła postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w ramach Funduszu Administracyjnego oraz Funduszu Prewencji i Rehabilitacji. Prawidłowo sporządzano sprawozdania budżetowe roczne i za czwarty kwartał 2021 r., a także z operacji finansowych za czwarty kwartał 2021 r., zarówno w zakresie budżetu państwa części 72 – KRUS, jak i państwowych funduszy celowych, których dysponentem jest prezes KRUS.

Najwyższa Izba Kontroli zauważyła, że nie ujęto w sprawozdaniu z realizacji planu rzeczowo-finansowego KRUS za 2020 r. oraz w planie rzeczowo finansowym KRUS na 2021 r. realizowanych przez KRUS świadczeń finansowanych z Funduszu Solidarnościowego. Spowodowało to, że dane wykazane w tych dokumentach nie odzwierciedlały wszystkich realizowanych zadań przez KRUS oraz związanych z tym przepływów środków finansowych zapewniających transparentność i przejrzystość gospodarki finansowej kasy. Podkreślić jednak należy, że zadania realizowane przez KRUS i finansowane z Funduszu Solidarnościowego zostały uwzględnione w planie finansowo-rzeczowym na 2022 r., a także w sprawozdaniu z wykonania planu rzeczowo-finansowego za 2021 r. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę państwa, tym samym otwieramy dyskusję w tym temacie. Czy są pytania? Bardzo proszę, pani przewodnicząca Krystyna Skowrońska.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

W części dotyczącej KRUS-u i ZUS-u oraz polityki społecznej, po wystąpieniu pana posła Cymańskiego, chciałabym o parę rzeczy zapytać przedstawicieli ZUS-u i odkłamać to, co pan poseł Cymański albo państwo wielokrotnie mówicie o reformie z 2014 r., iż rząd nie zabrał nikomu pieniędzy z otwartych funduszy emerytalnych, przekazał je do budżetu i była to kwota 150 000 000 tys. zł. Tym samym umorzył...Chwileczkę. Tym samym umorzył papiery wartościowe, które były emitowane i przekazał obligacje Skarbu Państwa za 134 000 000 tys. zł, a obligacje BGK za 17 000 000 tys. zł, ale jeszcze inne papiery wartościowe.

Chcę powiedzieć, że było to zupełnie inne działanie niż zaproponowane przez pana premiera Morawieckiego dotyczące likwidacji OFE i zastąpienie ich IKE albo przekazanie środków do ZUS-u, tak zwaną opłatą przekształceniową – 15%. Tamte pierwsze pieniądze zostały przeniesione bez żadnych dodatkowych kosztów. Jeżeli ktokolwiek miał inne zdanie, aby jego środków nie przenosić i nie było kont, mógł w tej sprawie się wypowiedzieć. Jeśli państwo dobrze pamiętacie, wypowiedziały się przeszło 2 miliony osób, które pozostały wtedy w OFE.

Moje pytanie do przedstawiciela ZUS-u – ile prowadzicie państwo indywidualnych kont z tego tytułu, że podczas reformy w 2014 r. środki zostały przekazane z OFE do ZUS-u. To jest moje pierwsze pytanie.

Drugie pytanie. Łatwo się mówi o różnych wsparciach, ale poza rzeczą finansową mamy jeszcze wykonanie planu, o którym mówimy i o tej przyszłości i o tych efektach prac, które państwo prowadzicie. Chciałabym zapytać, czy państwo w 2021 r. zlecieli wykonanie prac związanych z prognozami w zakresie przeciętnej miesięcznej wysokości emerytur. Jak podają specjaliści – i chcielibyśmy to zderzyć – w 2030 r. przeciętna emerytura będzie wynosiła 48% świadczenia, a w 2040 r. – 37%. W 2050 r.... W każdym roku spada prawie o 10%. To są dwa problemy. Jeżeli mówimy o tych resortach to, czy w resorcie polityki społecznej i rodziny wykonano zadania w tym zakresie.

W zakresie Funduszu Solidarnościowego nie chciałabym się zgodzić z panem posłem Cymańskim. Nie, nie muszę się z panem zgadzać. Chętnie pana umówię – możemy zrobić

to publicznie – z panią Iwoną Hartwig, która między innymi protestowała. Pracowaliśmy przy ustawie dotyczącej wsparcia osób niepełnosprawnych. Deklaracje, które wtedy państwo wskazali, powołując Fundusz Solidarnościowy, nie zostały zrealizowane. Może żeby nie zabierać dużo czasu, naprawdę przeprowadźmy kiedyś taką rozmowę, który z państwa postulatów... Byłam wtedy na posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej. Niestety nie zostały one zrealizowane.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Mówilem nieprawdę?

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Tak, powiedział pan nieprawdę.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Tak? W którym miejscu? Proszę powiedzieć.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Powiedział pan nieprawdę, że chyba wszyscy są zadowoleni. Pokazałam panu pierwszą osobę...

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Nie, tego nie powiedziałem. Są świadkowie, jest nagranie. Proszę powiedzieć, gdzie powiedziałem nieprawdę. Konkretnie.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Powiedział pan, że nasi przeciwnicy nie będą mieli żadnych wątpliwości, że jest świetnie. Chcę panu powiedzieć, że będą mieli wątpliwości. Pierwszą osobą...

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Mówię o konkretach, a nie o opiniach politycznych.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ależ pan zaczął od opinii politycznych.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Że ani złotówka z daniny nie poszła na marne. To powiedziałem. Prawda czy nie?

Głos z sali:

Prawda.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Proszę na mnie nie krzyczeć, bo nauczył się pan...

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Rozjuszyła mnie pani. Przepraszam.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Ale to jest nieeleganckie zachowanie.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Tak, rozjuszanie jest nieeleganckie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Przyjmujemy przeprosiny, pani przewodnicząca.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nie przyjął tych przeprosin, bo ja nie nawykłam, żeby na mnie krzyczano.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

PozwólmY dokończyć pani przewodniczącej. Proszę bardzo.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Chciałabym, żeby pan się umówił – jak pan uważa, że jest tak świetnie – z panią Iwoną Hartwig.

Poseł Tadeusz Cymański (PiS):

Nie powiedziałem, że jest świetnie.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Proszę się z nią umówić i ona panu poda całą listę, na dwie strony. W związku z tym moje pytania dotyczące prowadzenia indywidualnych kont w ZUS-ie. Ile państwo prowadzicie tych kont i czy jest przygotowana strategia w zakresie zastępowalności pokoleń, bo program 500+ niestety nie spowodował wzrostu narodzin? Prognozy dotyczące przyszłych emerytur są z roku na rok coraz niższe. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. O głos poprosił pan przewodniczący Adam Gawęda.

Poseł Adam Gawęda (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, opinie mogą być różne, ale myślę, że z opinią Forum Obywatelskiego Rozwoju, na czele którego stoi pan Balcerowicz, trudno by przedstawiciele tej komisji, szczególnie z Platformy Obywatelskiej, dyskutowali. Przytoczę tylko kilka faktów, o których pani przewodnicząca powiedziała, że to są dobre, bardzo dobre decyzje, które były realizowane w latach rządów Donalda Tuska.

Otóż kiedy Donald Tusk w 2007 r. obejmował swój urząd, dług publiczny Polski wynosił około 530 000 000 tys. zł. Według licznika długu Forum Obywatelskiego Rozwoju, czyli pana profesora Balcerowicza, pod koniec 2013 r. zadłużenie Polski wynosiło ponad 935 000 000 tys. zł. Oznacza to wzrost o 58%. To jest jeden fakt.

Drugi fakt. Trudno, żeby ekspertów, którzy mocno wspierają Platformę, dzisiaj posądzać o jakieś nieprawdziwe informacje albo też o złą wolę, albo też kwestionowanie zasług Platformy. Trzecim najpoważniejszym błędem Donalda Tuska, przytaczanym właśnie przez tych ekspertów, są zmiany w OFE. 25 marca 2011 r. Sejm uchwalił zmiany w systemie emerytalnym.

Pani przewodnicząca, to jak to jest? Czy wtedy to były dobre zmiany, czy złe? Czy to było rzeczywiście przywłaszczenie 150 000 000 tys. zł, czy nie? W moim przekonaniu eksperci, którzy te tematy podejmują, to eksperci, którzy bardzo często stoją po waszej stronie. W związku z tym oceny tej sytuacji mogą być różne, ale fakty bronią się same. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, chciałbym, żebyśmy może jednak skupili bardziej uwagę na meritum niż tylko na polityce.

Pani przewodnicząca, bardzo proszę o zabranie głosu, ale proszę mieć też na uwadze moją prośbę.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Mój przedmówca powołał się na pana profesora Balcerowicza i uznał, że miał rację. Chciałabym, żeby pan przeczytał dzisiaj diagnozy pana profesora Balcerowicza dotyczące pańskiego rządu i jego postępowania. Chcę powiedzieć tak – pan Balcerowicz wtedy nie miał wpływu na decyzje dotyczące otwartych funduszy emerytalnych i przeniesienia środków oraz niepłacenia dodatkowych pieniędzy za emisję papierów wartościowych, tych kosztów i niepobierania...

Przecież pan się doskonale zgodzi, że pierwotnie przy powoływaniu otwartych funduszy emerytalnych – a państwo tego nie zmienili – opłata za zarządzanie wynosiła nawet 15%. Państwo tego nie zmienili w 2005 r. Jeżeli dzisiaj pan powołuje się na pana profesora Balcerowicza, to powinien pan przez wszystkie kolejne lata uznawać tak samo jego autorytet. Poprosiłabym zapoznać się z okresem inflacji i ostatnimi komentarzami dotyczącymi rządów Prawa i Sprawiedliwości.

Druga rzecz. Jeżeli mój przedmówca próbuje powiedzieć o długu, to proszę powiedzieć o tym długu ukrytym, poza budżetem, bo państwo jesteście mistrzami wyprowadzania poza budżet. Ile to jest środków?

Po trzecie, kwota włączonych 150 000 000 tys. zł z OFE do ZUS-u nie jest dzisiaj długiem, a wtedy była również długiem. Proszę, jeżeli zna się pan na liczeniu przynajmniej

własnych pieniędzy, to z tego panu powinno również wyjść, że jeżeli pan będzie to liczył, to te 150 000 000 tys. zł należałoby od tego odjąć.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, bardzo proszę, już nie brnijmy w to, bo za chwilę się dowiemy, że Polacy jeszcze na tym zarobili.

Przepraszam. Pani przewodnicząca, mamy opinię Komisji, która...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Nie. Nie możemy pozostawić tego bez odpowiedzi, jeżeli mój przedmówca w ten sposób powołuje się na...

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Przypominam – pani kolega przewodniczący.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

To należałoby w całym kontekście prześledzić. Jeżeli pan ten argument próbuje powiedzieć, że „on miał rację”, to proszę sobie przeczytać. Następnym razem zacytuję w sprawie wszystkich waszych działań, co powiedział Balcerowicz. Dzisiaj pan przytoczył w kontekście – „autorytet Balcerowicz mówił”. To ja powiem wtedy – „autorytet Balcerowicz mówi o PiS-ie” i będziemy wtedy kwita.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pan przewodniczący Adam Gawęda. Bardzo proszę.

Posel Adam Gawęda (PiS):

Oczywiście nie będę wchodził w polemikę. Odpowiedziałem tylko na pani kwestię, bo przecież pani podniosła sprawę przeniesienia OFE, podkreślając wielkie w tym zakresie zasługi Platformy. W związku z tym nie mogłem tego nie potraktować poważnie i nie odnieść się.

Pani doskonale wie, że w takie polemiki raczej nie wchodzę i staram się tego unikać, ale w tej sytuacji, w której pani po prostu wywołała w czasie omawiania tego punktu kwestię, zarzucając panu przewodniczącemu kłamstwo, nie można po prostu tego całkiem zbagatelizować.

W takim razie tylko przytoczę nie tyle prawdomówność, ile dotrzymywanie słowa, bo to o to tak naprawdę chodzi. Jeśli jesteśmy w stanie powiedzieć, że w pewnych tematach wprowadzone zasady, przepisy ustawy trzeba poprawić, to jesteśmy gotowi się przyznać do takiego błędu. Natomiast tylko przytoczę dokładnie słowa pana, ówczesnego premiera: „każda złotówka odkładana przez polskiego spadkowicza będzie dedykowana na jego konto; konkretnie na trzy konta – dwa ZUS-owskie, pierwszy i drugi filar częściowy, trzeci w OFE. Wiecie, co byśmy zrobili z tą ręką, która by się podniosła na te składki?” – zapewniał wówczas, kto?

Nie będę już tego kontynuować. Pani przewodnicząca, proszę o to, żeby za każdym razem zakładać te same okulary. Nie tylko wtedy, kiedy coś pani przewodniczącej odpowiada i przytacza pani argumenty, ale wtedy, kiedy mówimy o konkretnych rzeczach. Dzisiaj rozpatrujemy kwestie związane z wykonaniem budżetu, a w związku z tym wolałbym, żebyśmy rzeczywiście dotyczyli materii, którą dzisiaj omawiamy.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Prowadzone indywidualne konta w ZUS-ie są również częścią budżetu w części dotyczącej ZUS-u.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Proszę państwa, gorąco proszę o ustosunkowanie się do...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Panie przewodniczący, poproszę jeszcze o proteście pracowników ZUS-u, który jest w tej chwili.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Poproszę przedstawicieli ZUS-u, jeżeli nie zgubili się w wysłuchiwanie naszych wzajemnych opinii – jeden w stosunku do drugiego, czy jedna w stosunku do drugiego – o udzielenie odpowiedzi. Bardzo proszę.

Członek zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Paweł Jaroszek:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli będzie to możliwe, to postaram się odpowiedzieć po kolei, w kolejności zadawanych pytań.

Pan poseł Cymański, jeżeli chodzi o przeznaczenie takich dużych liczb czy dużych porównań, poprosił o odniesienie się do wielkości środków, którymi operuje Fundusz Ubezpieczeń Społecznych. Tak naprawdę pozwólcie państwo, że troszeczkę będzie takiego przekazu na temat korowej działalności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jeżeli chodzi o sam Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, tak jak państwo macie w materiałach, to jego wydatki na świadczenia pieniężne wyniosły w 2021 r. ponad 276 205 000 tys. zł. Gdybyśmy to porównali z produktem krajowym Polski, byłoby to 10,6%. Oczywiście, tak jak to już było wspomniane, znaczną, bardzo wysoką część, pokryliśmy w ramach składek, które są pobierane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Pan poseł zadał również pytanie w kontekście systemu składek ZUS. Pozwólcie państwo, że dokonam pewnej dygresji, czy je analizujemy, czy ich nie analizujemy. To będzie też pierwsze nawiązanie do wystąpienia pani poseł Skowrońskiej. Zakład Ubezpieczeń Społecznych oprócz faktu, że realizuje dużo bieżących zadań związanych przede wszystkim z jednej strony z poborem należnych składek nie tylko dla siebie, co ważne, ale również dla Narodowego Funduszu Zdrowia, Funduszu Pracy, Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych czy też Funduszu Emerytur Pomostowych – to główne grupy, główne fundusze, do których pobieramy. Zajmuje się również wypłatą świadczeń, o czym wszyscy debatujemy co roku.

Warto też pamiętać, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest dużą instytucją, która dysponuje bardzo dużą ilością danych i tymi danymi bardzo chętnie się dzieli. Zawsze wszystkich, jeżeli mam tylko okazję, zachęcam do sięgania do tych danych, bo Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie trzyma danych wyłącznie na swój własny użytek, ale bardzo chętnie dzieli się nimi ze wszystkimi. Dane są chociażby dostępne przez naszą stronę zus.pl. Zachęcam. W dwóch głównych miejscach, oprócz bieżących informacji o tym, co się dzieje w zakładzie pracy, co chcemy przekazać naszym rodakom, to publikujemy również szczegółowe dane. Właśnie w portalu statystycznym – tam są bardziej dane statystyczne. Tam też będą – i są – dane, które interesują panią poseł.

Sporządzamy prognozy – zarówno długoterminowe, a ostatnia była sporządzona do 2080 r., jak również nieco krótsze prognozy. Długa długoterminowa prognoza funduszu emerytalnego była ostatnio sporządzona w 2019 r. i jest dostępna do pobrania z naszej strony internetowej, z portalu statystycznego. Natomiast oczywiście w tym roku będziemy sporządzali kolejną taką prognozę z zaawansowanymi danymi. Prognoza z 2019 r. jest dostępna, a na jesieni, po wakacjach będziemy publikowali naszą prognozę. W innym dziale chociażby ciekawe dane z ZUS – są informacje o bieżących aspektach naszej działalności.

Wracając do pytania pana posła Tadeusza Cymańskiego, czy jest analizowane, to warto podkreślić, że tej przysłowiowej „1600” to tak naprawdę składki na ubezpieczenia społeczne stanowią tylko część. Taką drugą istotną część stanowią składki na ubezpieczenie zdrowotne. Gdybyśmy przejrzyli w tej chwili system ulg, który jest, który funkcjonuje i który pozwala przedsiębiorcom skorzystać z różnorodnych rodzajów ulg i zestawili to z długością aktywności firm na rynku, to można powiedzieć, że w tej chwili, wymieniając od początkowych ulg, gdzie mamy ulgę na starcie, tak zwany pas startowy, w zasadzie można nie opłacać, jeżeli ktoś chce.

Do tego oczywiście nie zachęcamy, bo wiadomo, że jeżeli nie płaci się składek na ubezpieczenia społeczne, wówczas nie ma ochrony i trzeba sobie z tego zdawać sprawę. W czasie półrocznej ulgi opłaca się wyłącznie składki na ubezpieczenia zdrowotne. Potem przez kolejne 24 miesiące możemy skorzystać z dobrodziejstwa – jak ktoś chce zapłacić mniej, ale oczywiście jeszcze raz powtórzę i za każdym razem będę powtarzał,

wiąże się to ze zmniejszoną opieką ubezpieczeniową. Jeżeli coś się stanie, niestety nie możemy liczyć na wysokie świadczenia.

Możemy przez kolejne 24 miesiące skorzystać z preferencyjnych składek, a potem przez kolejne 36 miesięcy, jeżeli nasz poziom dochodów na to pozwala – rozumiem, że w intencji pytania pana posła były raczej firmy, które nie generują wysokich przychodów – możemy skorzystać z tzw. małej działalności gospodarczej w formie małego ZUS Plus. Łącznie taka firma ma de facto pięć i pół roku, żeby wystartować.

Tak, jak już wspomniałem, jesteśmy dosyć dużym centrum analitycznym. Mogę tylko podziękować moim koleżankom, które analizują działalność zakładu w różnych aspektach. Jeżeli będą takie potrzeby jesteśmy w stanie udostępnić nasze zbiory danych. Oczywiście, nie możemy udostępnić czegoś, czego nie mamy, ale każde dane, jakie będą potrzebne do wymyślenia kolejnego modelu.

Natomiast jeszcze raz warto pamiętać o tym, co zmieniło się w 1999 r. Weszła zmiana modelu emerytalnego w Polsce. Obecnie funkcjonujący model w dużej mierze mówi tyle, że nasza emerytura będzie zależała od tego, ile składowaliśmy. Jeżeli nie będziemy składowali przez odpowiednio długi okres, należy się liczyć z tym, że nasze świadczenia będą niższe. To również wychodzi trochę w pytaniu, w którym pani poseł Skowrońska wskazała na stopę zastąpienia. Jeżeli mamy osoby, których staż ubezpieczeniowy wynosi jeden – słownie: jeden dzień – to emerytura takiej osoby – oprócz tego, że to ciężko nazwać emeryturą – nie będzie za wysoka, bo to są pojedyncze grosze, tak naprawdę, czasami dziesiątki groszy. To wszystko też wlicza się do tej średniej, którą tak lubimy zonglować przy okazji liczenia stóp zastąpienia.

Odnosząc się jeszcze do pytania pana posła Cymańskiego w kontekście tego, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych wygospodarowuje środki. Mamy określone zasoby finansowe. Nie jesteśmy przedsiębiorstwem komercyjnym, które może sobie zwiększyć marżę i wygenerować dodatkowe środki na wynagrodzenia. Celem działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest jak najlepsze adresowanie potrzeb naszych obywateli za jak najniższe koszty, więc tutaj tak naprawdę to moglibyśmy się uśmiechnąć do wysokiego Sejmu, żeby czasami wygospodarował jakieś dodatkowe środki dla nas.

Mogę powiedzieć, że przeciętne wynagrodzenie zasadnicze, czyli bez żadnych dodatków, bez żadnych premii, trzynastek, odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych, w 2021 r. na koniec roku wyniosło 4855 zł. Tutaj już uwzględniamy podwyżki, które miały miejsce w 2021 r. Warto podkreślić, jak te wynagrodzenia rozkładają się w skali całego zakładu. Oczywiście, jeżeli mówimy o średniej, to w naturalny sposób będą osoby, które są poniżej średniej, w naturalny sposób będą osoby, które są powyżej średniej. Można powiedzieć, że te proporcje są, rozkładają się w zakładzie w miarę neutralnie. Jeżeli chodzi o osoby, które zarabiają poniżej przeciętnej w zakładzie, czyli poniżej – jeszcze raz mówię, mówimy o wynagrodzeniu zasadniczym, czyli bez trzynastki, bez premii kwartalnej czy nagród, tak jak były wcześniej i bez dodatków, nagród jubileuszowych i odpraw emerytalnych – to około 27 tys. osób zarabia poniżej kwoty, którą podałem, a prawie 16 tys. zarabia powyżej tej kwoty.

Oczywiście, zarząd Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na czele z panią profesor Gertrudą Uścińską, dokłada wszelkich starań, aby wszelkie możliwe oszczędności, wszelkie przychody z nowych zadań, które dzięki uprzejmości Wysokiej Izby wpadają do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i są sprawnie realizowane, mogły być przeznaczane na wynagrodzenia. W zeszłym roku pozwoliło nam to na podniesienie wynagrodzeń. W tym roku również mamy już zabezpieczony budżet na wzrost wynagrodzeń w kwocie około 300 zł na etat.

Natomiast korzystając z okazji, że mam tutaj przyjemność przebywania z państwem i odpowiadania na pytania, chciałbym podziękować za przegłosowanie w zeszłym tygodniu specustawy dla Ukrainy. To pozwoli nam uzyskać kolejne przychody z realizacji tego typu zadań i te przychody będą przeznaczone również na wynagrodzenia w tym roku. Można powiedzieć, że powoli ze wszystkich źródeł zbieramy środki na wzrost wynagrodzeń od właśnie tych, które już mieliśmy zapewnione na początek roku, po dodatkowe zadania. Dodatkowe zadania w tym roku, to, tak jak mówię, chociażby zadania wynikające ze specustawy ukraińskiej, zadania związane z wypłatą czternastej emerytury

w tym roku, bo też mamy z tego tytułu przychody, a to nie było planowane w budżecie zakładu na ten rok. Wszystkie środki, które w tym roku wygospodarujemy, również zamierzamy przeznaczyć na wzrost wynagrodzeń naszych pracowników, o czym staramy się na bieżąco i jak najlepiej komunikować.

Pani poseł zwróciła się również o wyjaśnienia w kontekście kont emerytalnych, które są prowadzone w zakładzie w kontekście reformy Otwartych Funduszy Emerytalnych z 2014 r. Tylko gwoli historycznej dokładności warto wspomnieć, że ZUS tak naprawdę prowadził indywidualne konta, na których odkładane były nasze składki emerytalne, od wspomnianego już przeze mnie 1999 r. Dodatkowo od 2011 r. zaczęliśmy prowadzić subkonta. To było związane z obniżeniem składki do Otwartych Funduszy Emerytalnych. Potem w 2014 r. w związku z przeniesieniem części aktywów, w zdecydowanej mierze obligacji Skarbu Państwa, na rachunek Ministra Finansów, zadłużenie budżetu spadło o tę kwotę. Dodatkowe obligacje, które trafiły do Funduszu Rezerwy Demograficznej w kwocie wskazanej nam przez Otwarte Fundusze Emerytalne, a tak naprawdę przez powszechne towarzystwa emerytalne, które zarządzały otwartymi funduszami emerytalnymi – żeby być bardzo precyzyjnym – zostały zewidencjonowane na tych subkontach. To spowodowało, że każda osoba, do której trafił choćby przysłowiowy 1 grosz, czy to od 2011 r., czy to od 2014 r., do 2014 r., musiała mieć otwarte subkonto. Mamy w tej chwili poniżej 21 milionów subkont, na których są ewidencjonowane jakiegokolwiek środki.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Nic nie zginęło?

Członek zarządu ZUS Paweł Jaroszek:

Pani poseł, jestem dumny z tego, że pracuję w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, który nie dość, że realizuje wszystkie trudne i nowe zadania, to jeszcze rachunek musi się zgadzać, o czym świadczą najlepiej informacje płynące z Najwyższej Izby Kontroli. Gwarantuję, że w ZUS-ie nic nie ginie.

Częściowo odpowiedziałem już na temat wynagrodzeń. Muszę powiedzieć, że jesteśmy w dobrym dialogu z większością związków zawodowych. Jeżeli chodzi o jeden z nowo powstałych związków zawodowych, to tutaj te uzgodnienia są nieco trudniejsze, ale powiem tak – dzięki prowadzonej systematycznie polityce Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i generowaniu oszczędności na wydatkach, bo to też jest naszym zmartwieniem, ale również, a może przede wszystkim przyjmowaniu nowych zadań, będziemy mieli do dyspozycji nieco więcej środków niż pierwotnie planowaliśmy. Ta podwyżka, która pierwotnie była zakładana na poziomie 300 zł, będzie zdecydowanie większa. Tak jak mówię, w większości jest to wynik tego, że Wysoka Izba raczy nakładać na nas dodatkowe zadania, przy okazji umożliwiając nam pozyskanie środków z ich realizacji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze jakieś dodatkowe pytania są ze strony pań i panów posłów? Nie widzę. Stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Proszę państwa, przechodzimy do punktu drugiego. Przystępujemy do rozpatrywania opinii Komisji Zdrowia. Proszę przedstawiciela Komisji, panią przewodniczącą poseł Gabrielę Masłowską o zreformowanie opinii Komisji i jednocześnie o przedstawienie koreferatu dla tego wystąpienia. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, 22 czerwca 2022 r. Komisja Zdrowia na posiedzeniu rozpatrzyła sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. (druk 2306) wraz z przedstawioną przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli analizą wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2021 r. (druk 2347) w zakresie: części budżetowej 46 – Zdrowie, części budżetowej 83 – rezerwy celowe, części budżetowej 85 – budżety wojewodów, w zakresie zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odręb-

nymi ustawami w części 85 – budżety wojewodów, dotacji podmiotowych, programów wieloletnich w układzie zadaniowym, instytucji gospodarki budżetowej, Profilaktycznego Domu Zdrowia w Juracie, państwowych funduszy celowych – funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych i Funduszu Medycznego, państwowych osób prawnych – Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, Agencji Badań Medycznych, środków europejskich w zakresie zdrowia, części budżetowej 66 – Rzecznik Praw Pacjenta.

Po zapoznaniu się ze szczegółowymi informacjami dysponentów części budżetowych, wysłuchaniu stanowiska Najwyższej Izby Kontroli oraz w wyniku przeprowadzonej dyskusji, Komisja pozytywnie opiniuje sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w 2021 r. w powyższym zakresie i wnosi o jego przyjęcie.

Proszę państwa, w ramach koreferatu, który przypadło mi wygłosić, chciałabym podkreślić kilka istotnych kwestii. Po pierwsze, jest rzeczą bardzo optymistyczną i bezsporną, że nakłady na ochronę zdrowia w 2021 r. wzrosły o 25 000 000 tys. zł, nawet ponad 25 000 000 tys. zł, w porównaniu z nakładami w roku poprzednim, czyli w 2020 r., do poziomu 141 300 000 tys. zł, co stanowiło 6,2% PKB. Były one wyższe od wartości referencyjnej, która była wskazana ustawą na 2021 r., aż prawie o 21 000 000 tys. zł. Ustawa zakładała udział w PKB nakładów na ochronę zdrowia 5,5%, osiągnęliśmy – 6,2%, czyli mamy nadwyżkę.

Jeśli chodzi o kwestię części – 46, to wydatki na zdrowie w tej części wyniosły 16 000 675 tys. zł. W stosunku do planu wykonanie wydatków ukształtowało się na poziomie 99%. W 2021 r. wydatki w tej części budżetu były wyższe aż o 161,1% w porównaniu do 2020 r., więc mamy niezaprzeczalny wzrost wydatków. Mimo że była podnoszona na Komisji, kwestia inflacji, to pamiętajmy, że inflacja w roku, który rozpatrujemy, czyli w 2021 r., według danych GUS-u wynosiła 5,1%, czyli to w żaden sposób nie zaprzecza opinii o znacznym wzroście wydatków na ochronę zdrowia, praktycznie podwojonym w stosunku do 2015 r.; z poziomu 70 000 000 tys. zł do 140 000 000 tys. zł.

Rosną także właściwie wszystkie wydatki dotyczące tej części, w której najistotniejszą pozycję stanowią wydatki na ochronę zdrowia zawarte w rozdziale 851. Jeśli chodzi o wydatki na staże podyplomowe i specjalizacje, programy polityki zdrowotnej, dopłaty do zakupu leków dla kobiet w ciąży, na zakup szczepionek, szpitale kliniczne, ratownictwo medyczne, świadczenia wysokospecjalistyczne i publiczną służbę krwi, w zdecydowanej większości tych wydatków wykonanie ich stanowiło ponad 99%, a nawet 100%. Można powiedzieć, że przekraczało 90%.

Drugą pozycję stanowiły wydatki na szkolnictwo wyższe i naukę. Chodziło głównie o wydatki na działalność dydaktyczną i badawczą, a także na pomoc materialną dla studentów. W tym dziale wydatki wzrosły o 14,6% w stosunku do 2020 r., czyli mamy kolejny wzrost wydatków na ochronę zdrowia także w tym dziale.

Jeśli chodzi o inne kwestie – przeciętne wynagrodzenie. Może na uwagę zasługuje tylko fakt, że wzrosła ilość etatów w stosunku do przeciętnego zatrudnienia w 2020 r. o 154 etaty, czyli o 5,1%. Przeciętne wynagrodzenie w części 46 – Zdrowie wynosiło 8891 zł i było wyższe o 16,9% w stosunku do 2020 r.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o sprawy dotyczące dotacji, to pragnę podkreślić, że w tym względzie wydatki nie budziły żadnych wątpliwości, zarówno dotacji podmiotowej, jak i celowej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w wydatkowaniu i rozliczeniu tych dotacji. Nie wchodząc w szczegóły, można uznać, że można przyjąć wykonanie budżetu w tym zakresie.

Natomiast jeśli chodzi o kolejny punkt, rezerwy celowe, mamy dwie ważne rezerwy. Rezerwę w pozycji 64, która dotyczy środków na zadania w obszarze zdrowia. Trzeba przyznać, że rezerwa celowa w kwocie w kwocie 1 000 476 tys. zł została zablokowana przez Ministra Finansów. Następnie na polecenie Prezesa Rady Ministrów te środki zostały przeznaczone na utworzenie rezerwy celowej na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Rezerwa po tych zmianach wynosiła prawie 5 000 000 tys. zł – 4 800 000 tys. zł – i została wykorzystana w 100%.

Rezerwa 65 dotyczyła wydatków na informatyzację w ochronie zdrowia. Także w tych pozycjach wydatki nie budzą zastrzeżeń.

Kolejny punkt, na którym powinniśmy się zatrzymać – budżety wojewodów. Tutaj także nie można mieć zastrzeżeń do wydatkowania środków. Natomiast dużo emocji i wątpliwości było o wydatkowanie środków z funduszu celowego, którym jest Fundusz Medyczny. Jest to młody fundusz, utworzony na początku października 2020 r. Jak państwo pamiętacie, na początku budził wiele dyskusji. Zarzucano, że jest to fikcja, że te pieniądze nie wpłyną na Fundusz Medyczny. Okazało się, że one wpłynęły – zarówno w końcu 2020 r., jak i 2021 r. To, co należy powiedzieć o Funduszu Medycznym, to fakt, że środki funduszu zgromadzone w 2021 r., czyli te, które były na jego stanie na początku oraz które wpłynęły z budżetu państwa na zasilenie tego funduszu, nie zostały wykorzystane na bieżąco. Zamrożonych zostało 3 500 000 tys. zł. Jakie są tego przyczyny i powody tego stanu rzeczy?

Po pierwsze, nowy fundusz, który musi być rozdzielony, czyli wydatkowany, musi opierać się na bardzo precyzyjnych kryteriach. Proszę państwa, trzeba przygotować bardzo ważną procedurę. Zarówno jeśli chodzi o ocenę stanu różnych podmiotów, które pretendują do tych środków, jak i rozdział środków, często wymaga stworzenia nawet kilkunastu czy kilkudziesięciu kryteriów, żeby móc obiektywnie ocenić sytuację. To wymaga czasu.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo że krytycznie odnosi się do faktu, że nie wszystkie środki zostały wykorzystane w Funduszu Medycznym wobec ogromu potrzeb w ochronie zdrowia, przyznaje, że powody, dla których nie realizowano tych zadań, to konieczność zatrudniania nowych pracowników, czasochłonne i pracochłonne opracowywanie, uzgadnianie i wdrażanie stosownych procedur i postępowań, procedowania wniosków o refundację technologii lekowej o wysokim poziomie innowacyjności. NIK dostrzega, mimo oceny krytycznej, wysiłek włożony w zapewnienia organizacyjnego i personalnego przygotowania ministerstwa do realizacji zadań tego funduszu.

Ostatnio wokół funduszu miała miejsce dyskusja. Mam nadzieję, że ona wyjaśniła wiele kwestii. Nadmienię tylko, że takim filarem funduszu były zwiększone wydatki na pediatrię. Planowano nawet 600 000 tys. zł rocznie przeznaczyć na ten cel. Pieniądze nie zostały wykorzystane. Zdaniem Ministerstwa Zdrowia przyczyną niewystarczającego zainteresowania szpitali pediatrycznych, które byłyby beneficjentami, była pandemia i w związku z tym do tych oddziałów pediatrycznych nie docierała taka ilość pacjentów, jak planowano. W związku ze zmianą sytuacji, mamy nadzieję, że to zainteresowanie się zwiększy. Według Ministerstwa Zdrowia są już tego sygnały.

Oczywiście filarem, komponentem Funduszu Medycznego są także inwestycje. Proszę państwa, wszyscy wiemy, że inwestycje mają pewien cykl i że właściwie można założyć, że one wymagają czasu dwu- czy trzyletniego. W końcu inwestowania na ogół zwiększają się potrzeby w tym zakresie. Wobec tego można przypuszczać, że inwestycje finansowane z ustawy z Funduszu Medycznego będą wymagały większych środków około 2024 r., nawet przekraczających bieżące wpływy, bo te bieżące wpływy corocznie to są do 4 000 000 tys. zł. Szacuje się, że nawet będzie to 5 000 000 tys. zł czy 6 000 000 tys. zł i będą to wydatki większe niż bieżące wpływy. Wobec tego fakt, że się w pierwszym roku nie wykorzystuje środków i one nie przepadają, są przesuwane na następne lata, według mnie nie jest to tak naganne, żeby można ocenić negatywnie działanie Ministerstwa Zdrowia w tym zakresie. Środki zostaną wykorzystane w późniejszym okresie.

Jeśli chodzi o inne komponenty Funduszu Medycznego, m.in. o taryfikację, o przygotowanie wykazu technologii innowacyjnych, technologii o wysokiej skuteczności klinicznej, to terminy ze strony ministerstwa zostały tam zachowane.

Jeśli chodzi o refundację, stwierdzono, że firmy małe niechętnie korzystają z refundacji technologii innowacyjnych, więc nie było takiego zainteresowania, jak przypuszczano. Ministerstwo Zdrowia zamierzało ten problem rozwiązać przez pewne zmiany ustawowe, żeby je bardziej zachęcić do wykorzystania tych środków.

Proszę państwa, nie wchodząc w szczegóły, osobiście jako koreferent nie widzę jakiegось zagrożenia, że środki są zmarnowane. One nie przepadają, są przekazywane na następne lata, część zresztą została wykorzystana. Uważam, że lepiej jest w sposób przemyślany wydatkować środki publiczne z dużą starannością, aniżeli je wydawać.

Widać to chociażby według tej zasady, jaką wyznają Norwegowie, w tej chwili chyba najbogatszy kraj – że mieć pieniądze to nie znaczy za wszelką cenę je wydawać. Niemniej jednak po stronie Funduszu Medycznego Ministerstwo Zdrowia musi dołożyć starań, żeby te pieniądze szybciej przechodziły, były bardziej efektywnie wykorzystane na zaspokajanie różnych potrzeb w zakresie ochrony zdrowia.

Jeśli chodzi o Rzecznika Praw Pacjenta, Agencję Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji oraz Badań Medycznych nie ma zastrzeżeń co do sprawozdania z wykonania budżetu i można rekomendować przyjęcie tych sprawozdań. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli i przedstawienie wyników kontroli. Bardzo proszę.

P.o. wicedyrektor Departamentu Budżetu i Finansów Najwyższej Izby Kontroli Anna Wojcieszekiewicz:

Dzień dobry. Anna Wojcieszekiewicz, Departament Budżetu i Finansów. Niestety nie dotarł przedstawiciel departamentu zdrowia, który przeprowadzał tę kontrolę, więc ja, jako przedstawiciel jednostki koordynującej całość kontroli budżetowej, postaram się krótko przedstawić wyniki.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w 2021 r. w części e-zdrowie oraz negatywnie oceniła wykonanie planu finansowego Funduszu Medycznego na 2021 r. Wykonanie budżetu państwa w 2021 r. przez dysponenta części Zdrowie i Ministerstwo Zdrowia jako dysponenta trzeciego stopnia w zakresie dochodzenia należności na ogół przebiegała prawidłowo. Jednak wątpliwości budzą działania windykacyjne, które nie były w pełni skuteczne. Minister Zdrowia nadal nie odzyskał pełnej kwoty należności przysługującej od firmy z tytułu zwrotu przedpłat na zakup respiratorów oraz naliczonych kar umownych i odsetek. Na dzień 31 grudnia 2021 r. główna kwota zaległości wynosiła 21 195 tys. zł. Kary umowne opiewały na kwotę 16 747 tys. zł, natomiast odsetki na 1475 tys. zł. Należności z tego tytułu są konsekwencją braku zabezpieczenia przez Ministra Zdrowia w 2020 r. interesu Skarbu Państwa przy realizacji umowy na dostawę respiratorów.

Wydatki budżetu państwa zostały poniesione przez dysponenta części Zdrowie i Ministerstwo Zdrowia z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych. W wyniku kontroli 20% wydatków na dotacje udzielone przez dysponenta głównego oraz 16% wydatków budżetu państwa i 54% wydatków budżetu środków europejskich zrealizowanych przez dysponenta trzeciego stopnia nie stwierdzono niecelowego lub niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Niemniej jednak w trakcie kontroli ustalono nieprawidłowości, które polegały między innymi na – jak już wspominałam wcześniej – nierzetelnych działaniach związanych z odzyskiwaniem należności, finansowaniu ze środków ujętych w części rezerwy celowe wydatków, które powinny być zaplanowane w budżecie części Zdrowie. Była to kwota ponad 8000 tys. zł i dotyczyła projektu realizowanego już od 2019 r. Nie zaplanowano wydatków z przeznaczeniem na kształcenie podyplomowe pielęgniarek i położnych w planie wydatków Centrum Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek i Położnych. Nieprawidłowości polegały również na około 6 miesięcznej zwłoce w podjęciu decyzji o blokowaniu planowanych wydatków ponad 150 000 tys. zł, co uniemożliwiło wykorzystanie tych środków na inny cel, niezasadnym wyłączeniu stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, jeśli chodzi o wydatki związane z promocją programów nie do końca związanych z połączeniami zapisanymi w ustawie i nieprawidłowej klasyfikacji w ewidencji księgowej programów wieloletnich dotyczących Narodowej Strategii Onkologicznej na lata 2020–2030 i Narodowego Programu Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej na lata 2011–2022. Były to programy wieloletnie, prowadzone w ramach innego reżimu prawnego. Takie zapisy spowodowały, że budżet Ministra Zdrowia stał się nieprzejrzysty i prezentował zniekształcony obraz wykonania budżetu w tej części.

Ponadto Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała w formie opisowej sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie opera-

cji finansowej finansowych, ponieważ w sposób nieprawidłowy sporządzono sprawozdanie o stanie należności dysponenta części i dysponenta trzeciego stopnia.

Oceniając wykonanie planu Funduszu Medycznego na 2021 r., NIK dostrzega wysiłek włożony w zapewnienia organizacyjnego i personalnego przygotowania Ministerstwa Zdrowia do realizacji zadań. Natomiast dysponent Funduszu Medycznego nie zrealizował w 2021 r. czterech z ośmiu zadań Funduszu w przeciągu prawie 15 miesięcy od chwili wejścia w życie ustawy powołującej Fundusz. Świadczy to o słabości instytucjonalnej Ministerstwa Zdrowia.

W 2021 r. realizowano przede wszystkim zadania z lat ubiegłych, których wykonawcą faktycznym był NFZ. Wszystkie nowe zadania wprowadzone ustawą o Funduszu Medycznym, które wymagały pracy urzędników Ministerstwa Zdrowia, były w całym ubiegłym roku przygotowywane, uzgadniane. Konsekwencją tego było zamrożenie kwoty, jak już wspomniała wcześniej pani poseł, około 3 500 000 tys. zł, które nie trafiły do systemu ochrony zdrowia. Biorąc pod uwagę stan epidemii i czas ostatniego roku, niedofinansowanie systemu nie było uznane przez NIK za działanie niecelowe i niegospodarne.

Najwyższa Izba Kontroli zaopiniowała również negatywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe. Zostały sporządzone co prawda terminowo, ale nieprawidłowo pod względem merytorycznym i formalnym. W tym zakresie minister ma wniosek o niezwłoczne rozpoczęcie realizacji wszystkich zadań Funduszu Medycznego, a tym samym zasilenie systemu ochrony zdrowia środkami zgromadzonymi na rachunku tego funduszu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję serdecznie. Bardzo proszę o zabranie głosu panią przewodniczącą Krystynę Skowrońską.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Rozpaczę od tego, kontynuując wystąpienie przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, że Najwyższa Izba Kontroli ustawowo, konstytucyjnie kontroluje działalność organów administracji rządowej, NBP, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych z punktu widzenia legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

Na tej sali jest jeszcze druga osoba, która poza panią poseł Masłowską, miała referat i koreferat. Jest pan poseł Siekierski, który jest członkiem Komisji Zdrowia. Ja również jestem członkiem Komisji Zdrowia. Chciałabym powiedzieć, że oburzające było, że Komisja Zdrowia odrzuciła raport Najwyższej Izby Kontroli, a nie miała prawa tego uczynić. Nie miała prawa tego uczynić, bo to jest raport i nie ma żadnych podstaw. To jest przygotowana opinia konstytucyjnego organu w zakresie prowadzenia kontroli. To po pierwsze. Po drugie, tak jakbyśmy czytali zupełnie inne sprawozdania, a przynajmniej sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli. Postaram się tak po sportowemu. Ostatnio Iga Świątek ma taką dobrą passę, może i nam się też uda.

Przy rozgrzewce to, co powiedziała przedstawicielka Najwyższej Izby Kontroli pani dyrektor, akcja... A nie, może jeszcze inaczej. Przed rozgrzewką, takie wejście na boisko. Nakłady na ochronę zdrowia – 141 000 000 tys. zł. Zgoda, my płacimy. Zgoda, płacą podatnicy, płacą obywatele i tak ustalona składka zdrowotna przy rozpoczętej inflacji również w ubiegłym roku, przy płacach, które za swoją pracę mają mieszkańcy od tej kwoty odprowadzają swoją składkę do Narodowego Funduszu Zdrowia. Tyle zapłacili Polacy. Pytanie, czy tymi pieniędzmi się dobrze gospodaruje.

Drugie odkłamywanie albo mówienie, że jest to 5,3% PKB. Trzeba sobie przypomnieć, że to jest minus 2, czyli dwa lata wstecz PKB i tak się wylicza ten wskaźnik. Jest to wskaźnik 5,3% danego roku PKB, jakbyśmy mieli w wojsku – te 1,95%, 2% czy 2,1% składki na wojsko, na obronę narodową, a teraz ustalone przy ochronie ojczyzny na 3%, to jest danego roku, a nie sprzed dwóch lat. Zatem ten rachunek, ten wskaźnik jest lekko zniekształcony przy inflacji, o której mówiliśmy w ubiegłym roku – 5,1% inflacji. To też napędza.

Chciałabym powiedzieć o innych rzeczach w PKB. Było jak było, ale od 2016 r. rządzący nałożyli 40 podatków. Teraz przechodzę do stricte 2021 r. To już w tej rozgrzewce

– akcja, kampania reklamowa, uwaga i zarzut 600 tys. zł wydanych dla agencji reklamowej bez zamówienia, z wyłączeniem procedury, na którą powoływano się w resorcie, na ustawę COVID-ową, która niestety nie obejmowała usług doradczych. W tym zakresie wyłączenie dotyczyło usług dostaw i robót budowlanych, a to przedsięwzięcie, czyli reklama, nie była z tym związana. Nie można przyporządkować tego rodzaju wykonywanej działalności.

Niestety, wątpliwości Najwyższej Izbie Kontroli budzi nieprzeprowadzenie audytu bezpieczeństwa w zakresie rejestrów publicznych. Jest to wysokie ryzyko dla nas, pacjentów, w zakresie zarządzania bezpieczeństwem informacji.

Teraz wierzytelności nieodzyskane przez resort zdrowia w zakresie zakupu respiratorów. Chciałabym, żeby się pan minister na takie pytanie... Zadawałam takie pytanie, żeby po prostu mieć świadomość, bo co innego, jak referat i koreferat są taką laurką, ale pojawia się problem, który trzeba rozwiązać. Trzeba po prostu o nim opowiedzieć. To są w zasadzie w części zdrowie uwagi, na których się skupiałam, poza uwagami, które przygotowała Najwyższa Izba Kontroli.

W części Fundusz Medyczny to jest horror. Moim zdaniem to jest horror, dlatego że na SMA ludzie muszą zbierać po 9000 tys. zł, a pieniądze leżą, są niewydawane na ochronę zdrowia. Telewizja umie 2 000 000 tys. zł wydać? Umie. A państwo w Ministerstwie Zdrowia w 2020 r. nie potrafili wydać na ten Fundusz. Tam jest zapisane „do”. 2 000 000 tys. zł było na 2019 r., a na kolejne lata do 4 000 000 tys. zł.

I ile z tego wykorzystano? Ano ponad 600 000 tys. zł. Zarzut jest poważny, bo Najwyższa Izba Kontroli w swoim raporcie pokazuje, że w Ministerstwie Zdrowia w 2021 r., a zatem przez cały rok, bo nie możemy mówić, że „śródrocznie zrobiono”. Nie zrobiono w pierwszym miesiącu, jak ten fundusz w 2020 r. powstał. Nie zrobiono w lutym 2021 r., przez cały rok nie zrobiono, nie sporządzano dokumentu na temat szczegółowych planów rzeczowo-finansowego funduszu. Mamy tam cztery cele zgodnie z ustawą o Funduszu Medycznym. Nie można obok tego przechodzić obojętnie, że trzeba było dług... Co Państwo robili? Co państwo w Ministerstwie Zdrowia robili, że przez okres 14 miesięcy nie przygotowano planu rzeczowo-finansowego? Co państwo w tym resorcie robili, że nie wydano tych środków?

Posel Tadeusz Cymański (PiS):

Odpierali ataki.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Jakie „odpierali ataki”?

Posel Tadeusz Cymański (PiS):

Tak.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Panie pośle, był pan chory. Współczułam panu, a pan dzisiaj nie współczuje tym chorym, dla których są pieniądze i ich nie wydano.

Posel Tadeusz Cymański (PiS):

Pani wykorzystuje nieszczęście do walki politycznej.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Nie, proszę pana, nie wykorzystuję. Nie wykorzystuję nieszczęścia. Proszę powiedzieć to tym rodzicom, którzy mają.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Droży państwo, myślę, że zdrowie jest naprawdę wartością uniwersalną. Proszę państwa, zostawmy to, naprawdę.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Nie ma żadnych wycieczek. Tylko jak państwo możecie? Jak państwo możecie przegłosować, że ten raport jest świetny.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, żeby była jasność, to nie jest skierowane tylko do pani, a do nas wszystkich, żebyśmy przy okazji mieli na uwadze to, żebyśmy takich wycieczek w stosunku do siebie nie kierowali. To jest do nas wszystkich.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Wysłałam z tego, ale proszę zważyć, że niewydane pieniądze, które były przeznaczone na ochronę zdrowia...

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak, słyszeliśmy.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

One nie były wydane na ochronę zdrowia. Nikt nie powie. Proszę, stańcie państwo, ci, co mówicie, że dobrze, że są te pieniądze gromadzone. Stańcie przed chorymi. Powiedźcie im, powiedźcie tym chorym, że jak...

Posel Gabriela Masłowska (PiS):

Dosyć tej propagandy pani przewodniczącej.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

... jak są chorzy na SMA i zbierają pieniądze. Kosztuje to 9000 tys. zł. Jak ktoś zebrał ileś pieniędzy na inną chorobę rzadką, to powiedźcie im, że nie będzie mógł polecieć na operację, bo nawet nie można dodatkowo zebrać. Dziwię się państwu, bo najbardziej wrażliwą rzeczą i najważniejszą jest życie i zdrowie. Tym się burzę – że pieniądze leżą, a państwo przez 14 miesięcy nie zrobili nawet planu, a przez 14 miesięcy państwo wydaliście tylko 600 000 tys. zł. Około 680 000 tys. zł na 6 000 000 tys. zł. To budzi wątpliwości. To jest hipokryzja, że państwo się zasłonili Funduszem Medycznym, że będą pieniądze, a tych pieniędzy nie ma. One leżą na koncie, a te pieniądze na zdrowie i życie ludzkie powinny pracować w szpitalach, być przeznaczone na określone świadczenia, których cztery cele zrobiliśmy w ustawie o Funduszu Medycznym. A państwo co zapowiadacie? Że zmienicie ustawę o Funduszu Medycznym. Co robiliście od października 2020 r. do dzisiaj?

Mnie żadna odpowiedź nie usatysfakcjonuje, dlatego że nie zrobiono. Byłam na Komisji Zdrowia. Dwukrotnie zadawałam pytanie. W swoich interpelacjach do państwa pytałam – znacznie wcześniej niż było wykonanie budżetu; wtedy, kiedy było wykorzystane sto parę milionów złotych.

Jeżeli państwo jesteście empatyczni, to od tego powinniście zacząć. Was to powinno burzyć, nie opozycję. Was to powinno wzburzyć, a ja nie widzę żadnego działania, żebyście powiedzieli, tylko przyklepywanie, że minister, „dobra, odrzucimy raport NIK u”, zamiast zapytać się nawet, co pan minister zrobił albo jak dzisiaj wygląda. Nie widziałam, żebyście państwo o to pytali. Uczciwie, nie widziałam. Dla mnie ta część budzi poważne zastrzeżenia i myślę, że mój klub złoży... w tym zakresie; że Fundusz Medyczny nie działa.

Państwo jesteście w Komisji Finansów. Ta ocena jest zatwierdzająca, opisowa, negatywna. W tym przypadku ocena jest negatywna. To państwu powinno dać do myślenia, nie spór ze mną. Nie wiem, co państwo zrobili po dacie Komisji Finansów. Nieładnie jest odrzucić rzetelny raport. Nieładnie. Z rzetelnego raportu, który ma uwagi, należałoby wyciągnąć wnioski.

Chcę powiedzieć o przebiegu posiedzenia na Komisji Zdrowia. Państwo wskazali, że w tym raporcie nie ma rzeczy dobrych. Jakby były wszystkie dobre, to raport byłby krótki, ocena byłaby pozytywna. Ona by była opisana, ale jeżeli jest... Proszę zobaczyć, inne rzeczy zostały opisane – błędy, uwagi. To, co powinno być przedmiotem naprawy, zostało również opisane. Państwo przecież nie mogli założyć rąk i powiedzieć, że wszystko jest świetnie. A że są emocje? Bo życie i zdrowie jest najważniejsze. Nie wszystkich wożą do szpitala na zrobienie endoprotezy, bo niektórzy muszą zbierać pieniądze, żeby ich dzieci żyły. I dlatego jestem taka wzburzona. Proszę wierzyć, wszyscy, którzy tego słuchali, to zrozumieją, jak mają chore dzieci i jak ludzie są chorzy i szukają pomocy.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Jestem przekonany, że jeśli ktoś szuka pomocy, tym bardziej w sytuacji, kiedy mówimy o zdrowiu, to myślę, że każdy z nas podchodzi bardzo podobnie. A chciałbym, żebyśmy wszyscy myśleli tak samo. Dziękuję.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Chciałabym się odnieść do pani przewodniczącej.

Poseł Krystyna Skowrońska (KO):

Moje pytanie – kiedy te błędy zostaną usunięte w resorcie zdrowia?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Sekundę. Zanim udzielę głosu panu ministrowi, o głos poprosiła pani przewodnicząca. Poproszę o zabranie głosu, prosząc o to, żebyśmy, drodzy państwo, żebyśmy już może jakoś zmierzali do meritum. Dobrze, bardzo proszę.

Poseł Gabriela Masłowska (PiS):

Prawda jest taka, że opozycja, kiedy powstawał fundusz, posługiwała się argumentami, biła na alarm, że to nieprawda, to polityczny ruch, bo na pewno takie środki nie trafią na Fundusz Medyczny, a my będziemy tego pilnować. Kiedy środki trafiły i ich wykorzystanie jako publicznych pieniędzy wymaga naprawdę dużej precyzji i staranności, to państwo w tej chwili znaleźli się argument, że w ciągu roku i trzech miesięcy od powołania Funduszu te środki nie zostały wykorzystane.

Zwrócę tylko uwagę na fakt, że na przykład przygotowanie projektu, który dotyczy infrastruktury strategicznej, konkretnie pediatrii w Polsce, to jest praca kilku miesięcy, bo na to jest przeznaczona kwota 1 500 000 tys. zł. Minister Zdrowia dysponował kwotą 3 000 000 tys. zł w ciągu sześciu lat z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Proszę sobie wyobrazić, jaka jest waga i skala tych środków i tej odpowiedzialności. Podobnie zresztą drugi konkurs – też 1500 tys. zł czy nawet 2000 tys. zł – na wsparcie onkologii. To także wymaga kilkumiesięcznego przygotowania całej procedury, wniosków, kryteriów, które pozwolą nie tylko sam projekt ocenić, ale także stan, potencjał podmiotu, ocenić infrastrukturę obecną i tak dalej.

Państwo chcielibyście, żeby te pieniądze wydać szybko i żeby były tu nieprawidłowości. Wtedy mielibyście satysfakcję, że akurat tutaj macie argumenty pewne, bo jest niegospodarność, tak jak z respiratorami. Taką samą melodię słyszałabym tutaj. Natomiast była mowa o tym, że działa zbyt powoli czy nie działa itd. Otóż wiemy, że jeśli chodzi o subfundusze lekowe w zakresie których pracowała Agencja Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji związane z przygotowaniem wykazu technologii innowacyjnych o wysokiej skuteczności klinicznej, to są bardzo trudne i czasochłonne działania. Wszystkie terminy zostały dochowane, więc nie jest tak, jak pani mówi, że są marnowane pieniądze, niewykorzystane i płacze pani nad osobami, które nie mają pieniędzy na leczenie. Tymczasem mimo tej sytuacji, że to jest młody, nowy fundusz, mimo presji przygotowania w krótkim czasie procedur, zaznaczmy, że finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych świadczeniodawcom poza granicami kraju w ubiegłym roku to było ponad prawie 61 000 tys. zł. Pewnie, że dobrze byłoby, gdyby było to więcej, ale jednak nie jest tak, że w ogóle te środki na pomoc tego typu nie są wykorzystane.

Naprawdę proszę trochę panować nad tym, co pani mówi, bo pani po prostu rzuca oceny bezpodstawne, niezgodne z faktami i kłamliwe. Na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom powyżej 18. roku życia wydano ponad 527 000 tys. zł. Na finansowanie leków w ramach ratunkowego dostępu do technologii lekowych – 99 000 tys. zł itd. To nie oznacza, że nie wydano żadnych pieniędzy, tak jak pani tu próbowała przedstawić – że ludzie zbierają, zbiórki robią, a fundusz nie wydaje pieniędzy na ten cel. Wszystko wymaga jednak przygotowania odpowiednich przepisów, odpowiednich zasad, reguł. Chodzi o to, żeby pozostawać zgodnie z zasadami należytego, gospodarnego wykorzystania tych środków i żeby nie było potem zarzutów, że marnujemy środki. Tak, marnujemy środki.

Jeszcze dodam, bo pani mówi, że misja... Przepraszam państwa, że skazuję państwa na próbę cierpliwości, ale różne działania były prowadzone w ministerstwie, także pozaafi-

nansowe. Na przykład w ramach Subfunduszu Infrastruktury Strategicznej uzgadniano dokumentację konkursową w zakresie wsparcia szpitali pediatrycznych, sam zaś konkurs został ogłoszony 1 grudnia 2021 r. z alokacją środków wynoszącą 2 000 000 tys. zł.

Ministerstwo podkreśla, że specyfika procedury konkursowej i realizacja zadań inwestycyjnych oznacza, że przygotowanie dokumentacji konkursowej, wyłonienie organizatorów zadań inwestycyjnych jest procesem czasochłonnym, rozkłada się na lata. Zresztą mówiłam wcześniej. W ramach subfunduszu Modernizacji Podmiotów Leczniczych opracowano Program Inwestycyjny Modernizacji Podmiotów Leczniczych, rozpoczęto prace nad procedowaniem projektu uchwały Rady Ministrów w tym zakresie i jednocześnie opracowano dokumentację konkursową w celu ogłoszenia pierwszych konkursów w tej tematyce itd. Można by kontynuować, wskazać, że jednak nie jest prawdą, że w Ministerstwie Zdrowia nic się nie robi, że są niewykorzystane środki, a ludzie cierpią. Jest to nieprawda. Trwają intensywne prace. One są trudne, ale trwają i są ich efekty. Zresztą chyba w ostatniej bieżącej informacji myślę, że Minister Zdrowia uszczegółowił aktualne informacje z tego roku o działalności Funduszu Medycznego. Możemy się odnieść także do tych informacji. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Już udzielam pani przewodniczącej głosu, ale zachęcam do tego, żeby zamiast uprawiać szermierkę słowną, może byśmy wysłuchali pana ministra, bo wydaje mi się, że bardzo chce odpowiedzieć na te wszystkie pytania, a my skupiamy uwagę chyba bardziej na tej naszej retoryce.

Pani przewodnicząca, serdecznie proszę o zabranie głosu i jak można, to prosiłbym, abyśmy zmierzali, jak mówię, do konkluzji.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Ad vocem. Pani przewodnicząca Masłowska niestety nie rozumiała, bo ze świadczeń poza granicami kraju z Narodowego Funduszu Zdrowia pokrywane są wszystkie koszty leczenia podjęte w celu ratowania zdrowia i życia. To jest z naszych składek i to nie jest świadczenie w zakresie, o którym mówimy. Leczenie chorób rzadkich albo niektórych innych – do tego został zobowiązany Fundusz. Jeżeli przyjęliśmy uwagi dot. przeznaczania środków w trakcie prac nad projektem ustawy o Funduszu Medycznym – zgoda. Ale dedykuję pani przewodniczącej, żeby ponownie przeczytała ze zrozumieniem raport Najwyższej Izby Kontroli, strona 23 – w 2021 r. Ministerstwo nie sporządziło dokumentu pod tytułem „Szczegółowy plan rzeczowo-finansowy”, który zawiera szczegółowy wykaz zadań funduszu. Nie zrobiono tego.

Zarzuty na poszczególne zadania. Czy pani sobie wyobraża, że chora osoba będzie czekać, jeżeli są pieniądze i można byłoby to zrobić? 600 dla osób zarządzających jakimikolwiek środkami. Mając 6 000 000 tys. zł wydajemy około 700 000 tys. zł. To jest skandal.

Pani doskonale wie, do pani się zwracam, że pani dzisiaj robi krzywdę taką opinią wszystkim chorym. Robi pani krzywdę, usprawiedliwiając. Rozumiem, że pani zreferowała i wygłosiła koreferat, ale pani usprawiedliwia, bo usprawiedliwia pani wszystko. Gdyby pani zadała sobie trud i zapytała, co po tej dacie zrobiono i przedstawiła – zgoda, ok. Na to czekam od ministra. Czekam na respiratory, że wydano 200 000 tys. zł i nie wszystkie dotarły, i nie wszystkie pieniądze zwrócono.

Mówię, mam wątpliwość, że zabezpieczeniem naszej karty zdrowia zajmował się minister, który nie potrafił niektórych rzeczy innych dopilnować. To są te rzeczy. Gdybyśmy chcieli mówić o całym katalogu, to ja namawiam państwa, naprawdę. Po pierwsze, fakty. Tam została przeprowadzona kontrola. Nic nie jest usprawiedliwieniem, że tak słamarnie działano. Nic – dla chorych, którzy potrzebują. Państwo chyba żyjecie w takim świecie, jak dzisiaj jeden z waszych posłów – świetne zarabianie i leżenie, i usprawiedliwianie, bo jesteście...

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca...

Posel Gabriela Masłowska (PiS):

Ile pani przeznaczała na ochronę zdrowia?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Drogie panie...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Proszę pani, tyle ile płacili ludzie plus prowadzono wtedy staże. Po raz pierwszy państwo nie wprowadzili staży, bo będzie siódmy, ósmy rok gdy nie ma staży dla pracowników ochrony zdrowia. Nie płacono za to.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, zwracam uwagę na to, że dyskutujemy na tematy konkretnego dokumentu...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Z 6 000 000 tys. zł wydano tylko 680 000 tys. zł. To jest skandal.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Nie przenoście panie wzajemnych relacji na posiedzenie tej Komisji. Przepraszam gorąco.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Co ja zrobię, że mnie pani poseł Masłowska tak lubi?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, nie przenoście panie tych relacji. Naprawdę mówimy o dokumencie, który jest bardzo ważny, bardzo trudny i jestem przekonany, że pan minister za chwilę udzieli nam odpowiedzi. Niemniej jednak nie wierzę w to, że ktokolwiek chciałby jakimkolwiek choremu zrobić krzywdę. Nie posuwajmy się do takich stwierdzeń, naprawdę.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Jak będą zbiórki, przyjdę do państwa.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Pani przewodnicząca, bardzo proszę... Jeszcze pan przewodniczący Tadeusz Cymański chciałby zabrać głos. Proszę bardzo.

Posel Tadeusz Cymański (PiS):

Bardzo krótko, bo chodzi tylko o ważenie słów. Ja rozumiem, naprawdę uważam, że te wyniki kontroli są niepokojące, trzeba je przyjąć, trzeba wdrożyć zalecenia, wnioski wynikające, bo to rzadko się zdarza rzeczywiście, że ocena jest negatywna. To są fakty. Nie wątpię w to, że mogły być zaniedbania, nawet z pozycji tematu, o którym mówimy, bardzo mocne i ważne.

Natomiast nie chcę dotykać nuty politycznej, ale to bardzo łatwo w obie strony mówić, bo nieszczęścia są. Każdy poseł na co dzień się z tym spotyka. Zabiegamy o pomoce nadzwyczajne, wyjazdy, są programy. Naprawdę wokół nas jest tyle nieszczęścia.

Z krytyką jest to, że krytyka ma dwa filary. Fakty i z nimi nikt nie będzie polemizował. Natomiast drugim filarem krytyki jest życzliwość, chęć naprawy sytuacji, poprawienia sytuacji, a nie zniszczenie i utopienie adresata. A czy krytyka przed chwilą była życzliwa, to niech każdy oceni wedle siebie. Tyle powiem.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący za ten, jak zwykle zresztą, trafny komentarz.

Panie ministrze, prosimy o to, aby udzielić odpowiedzi, oczywiście bardziej syntetycznej niż wypowiedzi, które są realizowane z naszej strony. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Maciej Miłkowski:

Tak, oczywiście, nie będę rozpoczynał od stworzenia świata, bo jest zbyt mało czasu, żeby całe miliony lat opowiadać o tym, co się zdarzyło na świecie w tym czasie.

Głos z sali:

Proszę zacząć od respiratorów.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Panie pośle, nie udzieliłem panu głosu.

Podsekretarz stanu w MZ Maciej Miłkowski:

Tylko mówię pod tym kątem, że pani Skowrońska właściwie zaczyna nie wiadomo, od jakiego okresu...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Ale to prawda.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Maciej Miłkowski:

Dobrze. Jeśli chodzi o konkrety, to dziękujemy bardzo, tak jak zawsze, za kontrolę Najwyższej Izby Kontroli. Dziękujemy za to, że właściwie zgodnie z wynikami kontroli, 99,992% wydatków i przychodów sektora zdrowia jest oceniona pozytywnie, bo to rzadko się zdarza, żeby do mikroskopijnej części promila były jakiegokolwiek zastrzeżenia opisowe.

Oczywiście do Funduszu Medycznego są zastrzeżenia, ale wszyscy państwo byli, uczestniczyli dwie godziny na informacji bieżącej Ministra Zdrowia w sprawie Funduszu Medycznego, w związku z tym wszystkie informacje tam zostały przekazane, ale też jeszcze trochę się do tego odniosę.

Odnosząc się do kontroli Najwyższej Izby Kontroli, przedstawiliśmy nasz punkt widzenia w wielu zakresach. On nie został przyjęty przez Najwyższą Izbę Kontroli i w wielu zakresach uważamy, że zrealizowaliśmy to zadanie zgodnie z zasadami. Oczywiście, wszystkie zalecenia w zakresie księgowania memoriałowego w jednym funduszu przyjęliśmy, jakieś dokumenty przyjęliśmy, ale uzasadnialiśmy te różne dokumenty związane z niezaplanowaniem 8000 tys. zł w budżecie państwa, jak było już po przedstawieniu przez rząd projektu ustawy budżetowej. Zwłoka w planowaniu wydatków, prawie 150 000 tys. zł, gdzie faktycznie staramy się maksymalnie realizować wydatki sektora Zdrowie, nie oddawać do budżetu państwa, ponieważ staramy się szukać możliwości, ewentualnie innych inwestycji.

Jest tak, że czasami inwestycje się opóźniają, niektóre można przyspieszyć. Tak zawsze realizujemy, ponieważ gdybyśmy tak nie realizowali, to zdecydowanie mniej tych inwestycji zostałoby zaplanowane. Także zwróciliśmy uwagę na wiele rzeczy, ale – tak, jak powiedziałem – zawsze bardzo dziękujemy za tę kontrolę.

Jeśli chodzi o Fundusz Medyczny, to pani przewodnicząca poseł Skowrońska skupiła się głównie na tym – zresztą na wielu rzeczach – między innymi też na tym, że wydatki rosną. Tak, dużo. Chyba tak. To chyba była pochwała, że w sumie tak mocno rosną, bo zdecydowanie więcej niż w latach poprzednich – przychody, wydatki na system ochrony zdrowia. Jeśli chodzi o chociażby o wydatki na leki, 100 000 tys. zł na ratunkowy dostęp do technologii lekowych i brak oczekiwania leku na SMA. Pacjenci umierają, tak pani powiedziała. Chciałem panią zapewnić, że żaden z ekspertów, żaden z lekarzy nie mówi, że jeśli osoba jest leczona skutecznie, właściwie, zgodnie ze standardami i jest to najlepsze leczenie, skuteczne, nie jest udowodnione, że jest inne skuteczne leczenie i osoba świadomie chce jeszcze dodatkowo wziąć inny lek niefinansowany, finansowane ze swoich składek, ze swoich środków finansowych bądź ze zbiorów, ponieważ chce mieć dodatkowo drugi lek dodatkowo to tego, co finansuje budżet państwa, co finansujemy my wszyscy ze składek na ubezpieczenie zdrowotne, i pacjenci dodatkowo chcą jeszcze dopłacić 9000 tys. zł – każdy ma prawo dodatkowo się leczyć jeszcze niezgodnie z wytycznymi medycznymi. Wydaje mi się, że pani zbyt często ogląda jedną telewizję i ma bardzo ten ogład...

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Publicznej nie oglądam, bo niestety dekodery tam cały czas...

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Publicznie proszą o to, abyśmy sobie nie przeszkadzali. Panie ministrze, proszę.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Zdrowia Maciej Miłkowski:

W związku z tym mówię, że faktycznie prawie 100% tych pacjentów jest leczonych, ale dodatkowo chce być leczonym jeszcze kolejnym lekiem, chociaż nie ma żadnych zaleceń medycznych, żeby być leczonym wielokrotnie na tę samą jednostkę chorobową, jeśli te osoby są leczone lekiem skutecznym.

Druga rzecz, nie chciałbym, żeby pani oczekiwała, że za wszelką cenę powinniśmy finansować i dawać pieniądze firmom farmaceutycznym za wszelkie możliwe pieniądze. Pani powiedziała, że 10 000 tys. zł kosztuje lek i pani oczekuje, że natychmiast powinniśmy w firmie farmaceutycznej zapłacić. Uważam, że właściwie pani praktycznie działa tutaj w imieniu firmy farmaceutycznej, żeby natychmiast wydać środki bez konieczności negocjowania. Uważamy, że należy mieć jakikolwiek istotny szacunek dla naszego dobra, dla naszych pieniędzy, a pani oczekuje, że będziemy je wydatkowali bez żadnego uzasadnienia, bez żadnych negocjacji, po prostu za wszelką siłę.

Tak rozumiem, oczywiście, też te 6 000 000 tys. zł – że powinniśmy wydatkować w momencie uruchomienia Funduszu Medycznego. Powinniśmy najpierw przekazać budowlącom pieniądze, a później się zastanowić, jak prześlemy zaliczkę, że dopiero powiemy wam, co będziecie, gdzie i po co budować. My tak nie robimy, jak pani poseł Skowrońska oczekuje, żeby najpierw wydatkować, a później się zastanawiać, po co przekazaliśmy pieniądze. Zresztą to by było niezgodne z wszelkimi zasadami, z ustawą. Najwyższa Izba Kontroli wówczas by nas skontrolowała i ewidentnie miałyby rację, że źle postąpiliśmy, a to, że zrobiliśmy tak jak pani poseł Skowrońska sobie życzyła, to na pewno nie byłoby żadne uzasadnienie wydatków.

26 listopada 2020 r. weszła w życie ustawa i plan na ten rok nie mógł być zrealizowany od 1 stycznia. Nie mogła być ustawa zrealizowana w całym zakresie od 1 stycznia przez 12 miesięcy. Dopiero po roku uruchomiliśmy bardzo istotny element, projekt, ogłoszenie o pierwszym naszym projekcie funduszu, inwestycji w zakresie szpitali strategicznych pediatrycznych. Ten projekt się kończy. W tym okresie nastąpi nabór na 2 000 000 tys. zł. Dodatkowo na cały Fundusz są zaplanowane środki finansowe, jest przygotowany podział. W kolejnych latach będzie, zgodnie z planem, wydatkowanych więcej środków finansowych niż będzie przychodów. Pytanie – skąd. To właśnie stąd, że to nie jest tak, że wszystko musi być w danym roku sfinansowane jeden do jednego.

Jeśli chodzi o wydatki, uwagi Najwyższej Izby Kontroli, część środków finansowych, które były odyskiwane. Najwyższa Izba Kontroli mówiła, że były odyskiwane nieterminowo. To 100% środki zostały zwrócone od jednego z kontrahentów w zakresie należności głównej. Jedna z uwag była o nieprzekazanie terminowym środków finansowych, windykowania jednego z wykonawcą w zakresie w zakresie projektu związanego z onkologią i nieterminowego rozliczenia się z dotacji. Całe 600 tys. zł plus kara umowna plus wszystkie odsetki zostały zwrócone na konto budżetu państwa.

Jeśli chodzi o wydatki związane z respiratorami, to przekazywaliśmy interpelacje, przekazywaliśmy informacje w pytaniach bieżących. Jak wygląda sytuacja? Cała sprawa została przekazana do Prokuratury Generalnej i cały czas jest postępowanie w sprawie. Odyskaliśmy w tym roku kolejne środki, ale o tym już mówiłem w informacji, w zapytaniu poselskim.

Jeśli chodzi o wydatki związane z zakupami bez przetargu, też uważamy, że w tym zakresie zakupy były realizowane zgodnie z przepisami, z zakresu przepisów, które wówczas obowiązywały. W tym zakresie również się odnieśliśmy do Najwyższej Izby Kontroli.

Chciałem powiedzieć, że w ogóle przy tak dużym zakresie – 140 000 000 tys. zł – na system ochrony zdrowia, przy tak trudnym okresie wydatków związanych z COVID-em i innych wydatków związanych z systemem ochrony zdrowia, to naprawdę trzeba mieć naprawdę złą wolę, żeby nie widzieć tych wydatków na system ochrony zdrowia, które faktycznie zostały zrealizowane, i tych wydatków, które były dodatkowo finansowane ze środków Funduszu, ze środków, które zabezpieczały Polaków w tym zakresie.

To chciałem powiedzieć. Chciałem bardzo serdecznie podziękować pani poseł sprawozdawcy Masłowskiej, która jak zawsze jest perfekcyjnie przygotowana i wszystko wie w zakresie sprawozdania. Zupełnie co innego niż niektórzy inni posłowie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. O głos poprosiła jeszcze pani przewodnicząca Skowrońska, chcąc wygłosić bardzo krótkie, jednozdaniowe oświadczenie.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Panie przewodniczący, na moment, kiedy taką deklarację składałam, pan minister krok po kroku próbował wobec mnie sformułować niektóre zarzuty, że Ministerstwo Zdrowia działa źle z mojego powodu albo że ja nie widzę, że działa świetnie. W sprawie Funduszu Medycznego powiedziałam i myślę, że pan minister przeczytał doskonale, bo wtedy rozmawialiśmy na Komisji Zdrowia. Tryb jest: kontrola, ustalenia, kolegium NIK-u, raport. To nie jest mój wymysł. Jeżeli państwo nie potrafiłi obronić swoich różnych przedsięwzięć, o których jest napisane w raporcie, to nie moja wina.

Teraz chciałam powiedzieć, że nieprawdą jest, co próbuje pan minister insynuować, że działałam może na rzecz firm farmaceutycznych. Nie jestem lekarzem, nie działałam na rzecz firm farmaceutycznych, ale słyszę i prawdopodobnie to jakiś lekarz... Jeżeli pan uważa, że któryś z lekarzy, zapisując dodatkowy lek dla dziecka chorego na jakąś chorobę, nie będę mówiła jaki dodatkowy lek, który nie jest w kraju refundowany, działa na rzecz firm, to proszę w stosunku do takiej osoby wyciągać konsekwencje, a nie do mnie. To proszę nie do mnie.

Posel Gabriela Masłowska (PiS):

Zła wola? Nie. Troska. Troska o wydatkowanie pieniędzy.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Czy mogę prosić, panie przewodniczący, żeby pani poseł Masłowska mi nie przeszkadzała?

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Tak. Bardzo proszę o kontynuowanie i już żebyśmy rzeczywiście zmierzali do końca.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Ostatnie zdanie.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo proszę, drogie panie, uspokójmy się.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Tak, troszczyłam się przez wszystkie lata. Tak, udzielałam pani głosu jako przewodnicząca Komisji. Tak, nie komentowałam pani wystąpień w trakcie posiedzenia.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Drogie panie, bardzo proszę.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Jeżeli pani puszcza nerwy, to proszę, żeby pani trzymała je w ryzach.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Drogie panie, nie dyskutujemy w podgrupach, tylko kierujemy do wszystkich.

Posel Krystyna Skowrońska (KO):

Panie ministrze, proszę nie zarzucać mi złej woli. To jest raport NIK-u. Ludziom nie jest tak łatwo. Naprawdę nie jest łatwo. Pan o tym doskonale wie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Andrzej Kosztowniak (PiS):

Bardzo dziękuję. Pani przewodnicząca, czy są jeszcze jakieś głosy do dyskusji? Nie widzę. Stwierdzam zakończenie omawiania wykonania budżetu we właściwości Komisji Zdrowia. Dziękuję państwu bardzo za dzisiejszą współpracę w trakcie wszystkich tych komisji. Gorąco dziękuję również przedstawicielom ministerstwa i naszemu biur, które dzisiaj pracowało na najwyższych obrotach.

Serdecznie państwu dziękując, przypomnę tylko jeszcze jedną rzecz, że następną komisję rozpoczynamy dokładnie w tej sali jutro o godzinie 8:30. Mamy przyspieszone i będziemy mieć dołożone poszczególne elementy do Komisji.

8:30. Później, jak pamiętam, o 9:30 i 10:30.

Szanowni państwo, jeszcze raz dziękuję. Do jutra.